Poštnina plačana v gotovini.

Leto LXVIII., št. 282 — Ljubljana, sreda 11. decembra 1935 — Cena Din 1.-

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrst á Din 2, do 100 vrst á Din 2.50, od 100 do 300 vrst á Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12 -, za inozemstvo Din 25 -. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knaflјeva ulica štev. 5. Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ANGLIJA NE ODNEHA

Velika abesinska debata v angleški spodnji zbornici — Eden o stališču angleške vlade — Baldwin o težavah s sankcijami

London, 11. decembra. AA. V spodnji zbornici traja že nekaj dni debata o adresi kot odgovoru na prestolni govor. Po poslednjem ekspozeju zunanjega ministra sira Hoarea-Lavala je včeraj dosegla z govorom ministra pri Društvu narodov Anthonyja Edena svojo drugo kulminacijo. Včeraj so v spodnji zbornici razpravljali o italijansko-abesinskem sporu.

Najprej se je oglasil laboristični poslanec Lismith, ki je opozoril, da predlogi Lavala in Hoarea niso v skladu s paktom Društva narodov in da se je angleška vlada s pristankom na te predloge izneverila osnovnim načelom, ki jih je proglašala še v zadnji volilni borbi.

Osnova angleške politike

Poslancu je odgovoril minister Eden. Najprej se je skliceval na načelo, da mora biti vsak predlog v svrho likvidacije italijansko-abesinskega spora tak, da ga bosta lahko sprejeli Italija in Abesinija, a tudi DN. Angleška vlada je ostala zvesta temu načelu. Dalje je poudaril, da pomenijo pariški predlogi samo prvi korak in ki mu bodo sledila dolga in komplicirana pogajanja. Osnovni predlogi morajo biti v vsakem primeru oprti na tri načela:

1. da mora biti zamenjava ozemlja koristna za obe strani,

2. da mora DN Abesinijo v socialnem, gospodarskem in upravnem pogledu podpreti,

3. da se morajo dati italijanskim kolonistom posebne gospodarske ugodnosti.

Pariški predlogi

Eden je nato demantiral neke vesti, ki so se v zvezi s temi predlogi pojavile v tisku in pokazal na njihovo protislovnost. Posebej je naglasil, da je v sedanjem trenutku naravnost nemogoče objaviti pariške predloge. V diplomatski zgodovini ni primera, da bi se taki predlogi objavili, preden bi bile o njih obveščene vse najbolj prizadete sile. Pred vsem pa vsa akcija ne gre za tem, da bi se prisilila ena ali druga stran, da bi brez ugovora in brez pogojno sprejela te predloge. Mi nismo nameravali vsiliti jih nikomur. Naša naloga je bila le, da v sporazumu s prizadetimi stranmi, če je mogoče, najdemo osnovo za mirovna pogajanja. Če so ti predlogi v nasprotju z načelom DN in njegovim paktom, bo to ugotovilo še le Društvo narodov. Če se bo to zgodilo, smo pripravljeni prevzeti svoj delež pri izvršitvi te nezaželjene naloge. Jutri odpotujem v Ženevo in bom videl, kako stoje stvari. Sestal se bom z mojimi tovariši iz mnogih držav. Politika Anglije je osnovana na načelih Društva narodov, in jaz sem pripravljen storiti vse za ohranitev miru in hkratu za absolutno avtoriteto Društva narodov.

Pariški predlogi vsebujejo tudi podrobnosti o zamenjavi ozemlja Abesinije odnosno Eritreje. To izgleda na prvi mah kakor kršitev pakta Društva narodov. Zato je naša vlada pripravljena sprejeti neposredno odredbo Ženeve. Društvo narodov je angleški vladi izrazilo svoje zaupanje, ko je odobrilo njeno delovanje, ki je bilo sedaj dovedeno do prvega svojega smotra. Anglija s svoje strani popolnoma zaupa Društvu narodov in njegovim odredbam, ki bodo nedvomno izdane, čim bo proučilo predloženi mu predlog. To je vse, kar je mogoče reči o sedanji situaciji. Prosim pa spodnjo zbornico, da mi ne naloži dolžnosti spričo katere bi se moral podrobnejše izraziti ter da me kljub temu podvre v mojih prizadevanjih.

Izjava Baldwina

Govor ministra Edena je zbornica sprejela z odobravanjem. Nato je govorilo več poslancev delavske stranke, ki so ponovno kritizirali pariške predloge, takor jih ji objavil angleški tisk. Končno je povzel besedo mnistrski predsednik **Baldwin,** ki je podal naslednjo kratko izjavo:

Naš prestiž pri Društvu narodov je velik, toda naša moč ni absolutna. Mi ne mislimo na to, da bi pariške predloge kot osnovo za ureditev spora vsilili Društvu narodov ali Abesiniji ali Italiji, če je same ne sprejmejo. Mi vemo, da moramo znova pričeti vso akcijo, če bi tokrat ne dosegli nekakega uspeha. V takem primeru bomo morali dognati kako daleč bomo smeli s sankcijami. V resnici ni tako lahko preprečiti uvoz petroleja v Italijo. To vprašanje je zelo komplicirano. Če ga hočete izvesti, se je Baldwin obrnil proti opoziciji, morate biti gotovi, da bo vaša prepoved tudi efektivna. Mi se bomo vsekakor podvrgli odredbam Društva narodov in delovali bomo ž njim v popolni harmoniji, tako dolgo, dokler bodo to storili tudi vsi ostali njeni člani. G. Eden odpotuje jutri z Ženevo in v najkrajšem času bomo izvedeli, kakšna bo reakcija na predloge, ki so bili sprejeti v Parizu.

Odgovarjajoč na neko vprašanje je Baldwin dejal, da bodo tudi pogoji za sporazumo katerih sta se Laval in Hoare domenila v Parizu v vsakem primeru predloženi Italiji in Abesiniji.

Z namero, da bi protestirala proti sedanjemu stališču angleške vlade o vzhodno-afriškem vprašanju je delavska opozocija zahtevala takojšnje glasovanje o adresi spodnje zbornice, s katero se ima odgovoriti na prestolni govor. Adresa vladne večine je bila sprejeta z 281 glasovi proti 139. Tako je spodnja zbornica odobrila stališče angleške vlade, kratu pa zaključila debato o adresi kot odgovoru na prestolni govor.

Zadnji poskus

Pariški predlogi predstavljajo zadnji poskus za mirno poravnavo

Pariz, 11. decembra. v. Vsa francoska javnost pričakuje z največjim zanimanjem odgovor italijanske vlade na angleško-francoski predlog o likvidaciji abesinske vojne. Optimizem, ki je še do sobote navdajal francoske politične kroge v zadevi abesinskega konflikta, se počasi umika resni skrbi, da bo Italija zamudila tudi poslednji spravni poskus, na katerega je pristala angleška vlada po posredovanju predsednika Lavala. Vse bolj prevladuje prepričanje, da po Mussolinijevem govoru ni pričakovati ničesar dobrega, najsi je bil Mussolinijev govor na videz zelo zmeren. Pri tem pa je odgovarjal angleškemu državniku Hoaru, za katerim stoji strnjen angleški imperij. Izjava Mussolinija, da je mogoče rešiti abesinsko vprašanje samo s polnim upoštevanjem in priznanjem italijanskih pravic, daje prav malo nade na kompromisno rešitev spora.

Francoski krogi menijo, da bi moral Musolini kot odgovorni državnik vedeti in priznati, da se je pri vseh razgovorih o ureditvi abesinskega konflikta tako v Londonu, kakor v Parizu strogo upoštevalo italijanske pravice in interese v vzhodni Afriki. O tem priča potek vseh dosedanjih razgovorov. Mussolini pa je uporno odbijal vse kompromisne predloge, ki so stalno upoštevali tudi zaščito italijanskih interesov. On je bil tisti, ki je pahnil Italijo 3. oktobra v vojno, ne da bi prej izrabil vse možnosti za mirno poravnavo obstoječega spora v duhu zahtev in predpisov statutov Društva narodov ter tako prevzel pred vsem svetom odgovornost za dejstvo, da je Italija prekomila statute ženevske mirovne institucije. Po vsem tem ni preostalo Društvu narodov pri najboljši volji nič drugega, kakor da se je zateklo k striktnim predpisom svojih statutov ter odredilo finančne in gospodarske sankcije. O vsem tem bi moral razmisliti Mussolini, prej ko se je v svojem govoru obrnil proti »sankcionistom« s svojimi hudimi in dalekosežnimi očitki.

Spričo današnjega težkega finančnega in gospodarskega položaja ni niti ena vlada sprejela lahkega srca sankcij proti Italiji. Za vse pomenijo te sankcije hude žrtve. Toda v zavesti, da je po sredi avtoriteta Društva narodov in očuvanje ogroženega miru so te države pristale na te žrtve za kolektivno osiguranje miru.

Z govorom ministra Hoara je pokazala Anglija znova, da jo vodi pri izvajanju sankcij predvsem želja za očuvanje svetovnega miru ter avtoritete Društva narodov. Anglija želi omogočiti Italiji povratek na normalno pot reševanja mednarodnih konfliktov. Žal do sedaj tega Rim ni spoznal, ali vsaj ni hotel priznati. Po nedeljskih razgovorih med Hoarom in Lavalom je dana Italiji poslednja možnost za mirno rešitev abesinskega spora. Ako bo Rim tudi ta zadnji poskus odbil, potem mora pač računati s tem, da pojdeta London in Pariz do kraja za očuvanje avtoritete Društva narodov in z njo zvezane kolektivne garancije za spoštovanje mirovnih pogodb in statutov ženevske institucije. Mir v Evropi je tako dragocen, da je treba doprinesti zanj vse žrtve. Tega se mora zavedati tudi fašistični Rim!

Rim bo sprejel

Po poročilih iz Rima bo italijanska vlada sprejela pariške predloge kot osnovo za nadaljnja pogajanja

Pariz, 11. decembra. z. Snoči ob 19. je angleški državni podtajnik zunanjega ministrstva Vansittart posetil Lavala in mu sporočil, da je angleška vlada odobrila naknadni sporazum, ki je vpoštevat spreminjevalne predloge angleške vlade. Po dogovoru med Londonom in Parizom so bili francosko-angleški posredovalni predlogi še v teku noči sporočeni v Rim, kjer sta jih danes angleški in francoski poslanik skupno sporočila Mussoliniju.

V rimskih krogih zatrjujejo, da bo Italija pristala na te predloge kot osnovo za nadaljnja pogajanja. V Rimu so najbolj zadovoljni z zagotovilom, da ne bo prišlo do poostritve sankcij, če pristane Italija na te predloge.

Drevi potuje Laval v Ženevo. Popoldne prispe v Pariz angleški minister Eden, ter bosta z Lavalom med potjo v Ženevo nadaljevala razgovore. V Ženevi pričakujejo tudi italijanskega delegata Aloisija, tako da bi se že jutri mogli pričeti v Ženevi razgovori o pariških predlogih. Z napetostjo pričakujejo v Parizu in Londonu odgovor Abesinije, kateri so bili pariški predlogi sporočeni istočasno ka[illegible]

Abesinija odklanja

Abesinija se protivi vsaki teritorialni koncesiji — Če hočejo Italijani abesinsko zemljo, si jo morajo poprej priboriti

Addis Abeba, 11. dec. r. Abesinski zunanji minster Feruji je snoči obiskal angleškega poslanika Bartona in se informiral, ali je poslanik dobil kaka obvestila glede predloga Hoara in Lavala. Barton mu je dal negativen odgovor. Po informacijah poučenih krogov je nemogoče pričakovati, da bi Abesinija pristala na pogajanja, dokler bo italijanska vojska vztrajala na abesinskem ozemlju. Poročila, po katerih bi morala Abesinija odstopiti Italiji neke dele ogadenske dežele in druga ozemlja, so bila sprejeta v Addis Abebi z velikim ogorčenjem. Splošno se smatra, da je nemogoče odstopiti nasprotniku niti ped zemlje, če je ni dejansko izvojeval. Znano pa je, da Italijani doslej v vojaškem pogledu niso imeli nikakih resnih uspehov. Prodirali so v Abesinijo le zaradi tega, ker so se jim Abesinci prostovoljno umikali.

Pariški predlogi

Komentarji francoskega tiska — Italija bo dobila več, kakor je sploh pričakovala

Pariz, 11. decembra. AA. Francoski tisk posveča že dva dni vso svojo pozornost načrtom, o katerih sta se sporazumela Laval in Hoare v svrho mirne likvidacije vzhodno-afriškega spora. Listi poudarjajo, da vsebujejo načrti skrajne koncesije, ki se lahko dajo Italiji. Obenem sodijo, da jih bo Italija sprejela vsa kot osnovo za pogajanja. Ni pa verjetno, da bi nanje pristala tudi Abesinija.

»Petit Parisien« pravi, da bo Italija na osnovi teh načrtov dobila več, nego se je mogla nadejati še pred nekaj dnevi. Če bi Italija poskušala dobiti še več, bi lahko vse akcija propadla. Poslednji Mussolinijev govor je napravil na evropsko politično javnost dober vtis. Nikakor ni mogoče oporekati Mussolinijevi tezi o italijanski pravici do kolonij.

»Matin« pravi med drugim, da je ministrski predsednik Laval prejel iz Rima neke obljube, na podlagi katerih bo mogoče odgoditi jutrišnji sestanek sankcijskega odbora. De Vasconcellos gotovo ne bo delal nikakih težav, če se mu bodo predočili stvarni razlogi, ki narekujejo odgoditev usodnega zasedanja tega odbora. Mussolini bo vsekakor sprejel pariške predloge. Kar pa se tiče abesinskega cesarja, se bo moral končno tudi on sprijazniti s pariškimi načrti in se prepričati, da velike sile ne bodo dopustile, da bi abesinska vojna izzvala splošen svetovni požar.

»Journal« pravi, da bi negativni italijanski odgovor postavil sedanjo mednarodno situacijo na glavo. Italijani gotovo ne bodo riskirali vojne z vsem svetom. Odpor italijanske vlade bi samo ojačil stališče načelnih nasprotnikov fašističnega sistema in bi lahko povzročil tudi polom režima v Italiji sami. Prijatelji Italije so pokazali dovolj razumevanja za prave italijanske interese in italijanski prestiž. Zato pričakujejo od nje, da tudi ona vpošteva vse, kar so morali v sedanjih okoliščinah storiti.

»Oeuvre« ugotavlja na osnovi svojih informacij, da je Italija sedaj v sorazmerno povoljnem položaju in da lahko doseže neke nove koncesije tudi od Velike Britanije. Baldwin se je trdno odločil, da za vsako ceno do februarja likvidira spor v Vzhodni Afriki. Včerajšnje oklevanje angleške vlade je treba tolmačiti le kot taktično potezo napram socialistični in liberalni opoziciji v Anglij.

Sestav italijanskih kolonijalnih čet

London, 11. decembra. v. Posebni poročevalec »New Chronicla« javlja, da so Abesinci zadnje dni zelo poostrili četniško vojno. Tako se je posrečilo večjemu številu abesinskih četnikov zajeti pri Makali 200 mož močno italijansko kolono, ki je nosila z mezgi strelivo in strojnice na severno fronto. Po kratkem in ogorčenem boju so se Italijani udali s svojim kapetanom na čelu. Abesinci so pri tem zajeli 120 mezgov natovorjenih z vsem dragocenim tovorom.

V Desiju so ameriški zdravniki izvršili preko 30 amputacij na žrtvah italijanskih zračnih napadov. Večina hudo ranjenih so žene, starci in deca. V zvezi s temi napadi javljajo sedaj Italijani, da so bila vsa italijanska letala več ali manj zadeta, bodisi od strelov protiletalskih baterij, ali pa od strojnic in pušk. Pri tem je bilo celo nekaj italijanskih pilotov lažje ranjenih.

Opažati je stalno izboljšanje oborožitve abesinske vojske, ki daje temu primeren odpor, tako da so časi »vojaškega izprehoda« afriške italijanske vojske končani. Doslej so Italijani osvajali abesinsko ozemlje z marširanjem, sedaj pa prihaja čas, ko bo pričel govoriti svojo krvavo besedo bajonet. Italijansko letalstvo je izvršilo Italijanskemu vodstvu doslej neprecenljive zasluge. Toda vse tolj prihaja čas, ko pričenja padati teža vse borbe na italijansko pehoto, ki bo morala osvojiti in očistiti sleherni kvadratni kilometer novega ozemlja z bojem moža proti možu.

Italijanski polki afriške okupacijske vojske so sestavljeni iz štabne čete z vodom za zvezo, treh bataljonov pehote in voda spremne artiljerije. Vod spremne artiljerije je sestavljen iz treh 6.5 cm topičev, ki jih nosijo mezgi. Med strelivom teh spremnih topičev se nahaja 30 odstotkov granat za razbijanje okopov pri tankih ter jih uporabljajo Italijani na abesinskem bojišču za akcijo proti utrjenim abesinskim postojankam. Pri slehernem bataljonu je tudi četa strojnic in vod metalcev min. Vod za zvezo razpolaga s telefonsko centralo in 4 km žice, optičnimi signalnimi aparati in golobi pismonoši.

Četa strojnic sestoji iz poveljniškega voda ter štirih bojnih vodov po 30 mož, ki upravljajo tri težke strojnice, katere nosijo mezgi. Strojnice imajo kaliber 8 mm ter so sistema Fiat-Revelli.

Posebno močno in opasno orožje predstavlja vod metalcev min, ki jih ima devet, težkih po 21 kg. Streljajo na razdaljo od 100 do 500 m ter iztreljajo vsak do 30 strelov na minuto. Kaliber min, ki so polnjene z zelo hudimi eksplozivi, znaša 68 mm.

Sleherni vojak ima pri sebi 180 strelov. Težke strojnice pa po 6000 strelov. Italijanske puške kalibra 6.5 mm nesejo do 3000 metrov daleč. Vsaka tretja puška je opremljena s posebno pripravo za metanje ročnih granat, katere vrže do 200 m daleč. Ostrostrelci so opremljeni s posebnimi avtomatskimi brzometkami na 10 strelov. V bojih moža proti možu služi italjanski pehoti posebno dobro oborožitev z lahkimi strojnicami.

Pomanjkanje hrane na obeh straneh

London, 11. decembra. AA. Agencija Reuter je objavila o včerajšnjih dogodkih v Vzhodni Afriki naslednje poročilo: Na fronti v Tigri se nadaljujejo četniške borbe. Vrhovni poveljnik italijanske vojske maršal Badoglio je zaključil svojo inspekcijo na fronti in je dal poslednja navodila za ofenzivo, ki naj bi zadala abesinski vojski usodni udarec.

Vprašanje prehrane vojaštva v Abesiniji je postalo tako težavno, da je vrhovno ja za reorganizacijo aprovizacije. V pokrajini, kjer se že nekaj tednov nahajajo veliki vojaški oddelki abesinske vojske, ni mogoče dobiti niti najelementarnejših življenjskih potrebščin. V Zapadni Abesiniji pa kjer je le malo vojaštva je hrane v izobilju.

Prav take težave imajo tudi Italijani. Po poslednjih poročilih je maršal Badoglio posvetil vse svoje sile vprašanju, kako urediti dovoz živil na fronto, ne da bi ga ovirali abesinski četniki in ne da bi se dogajale vedno znova prometne nesreče na težavnih tigrejskih cestah.

Po vesteh iz Addis Abebe so tujci silno ogorčeni zaradi najnovejše vladne uredbe, po kateri se vsa njihova pisma cenzurirajo. Tujci morajo po cele dneve čakati pred pošto, da prejmejo svojo korespondenco, ali pa oddajo svoja pisma. Angleški državljani nameravajo vložiti protest pri samem cesarju.

Kolera v Italijanski Somaliji

Addis Abeba, 11. decembra. AA. Po vesteh z južnega bojišča se je v nekaterih pokrajinah Italijanske Somalije pojavila epidemija kolere. Zabeleženih je že več smrtnih primerov

Kriza španske vlade

Madrid, 11. decembra. AA. V koluarjih hortezov prevladuje mnenje, da bo dosedanji zunanji minister Martinez di Vellasco, ki je dobil mandat za sestavo nove vlade naletel na velike težave in da svoje misije ne bo mogel izvršiti. Poučeni krogi opozarjajo na določbe španske ustave, ki dopušča, da se v primeru, ko bi ne bilo mogoče sestaviti parlamentarne vlade, imenuje začasna poslovna vlada, ki sme odgoditi zasedanje parlamenta za tri mesece, ne da bi sklicala in zase zahtevala zaupnice.

Huda letalska nesreča v Angliji

London, 11. decembra. AA. V bližini Tatsfielda se je pripetila strašna letalska nesreča. Zaradi defekta v motorju je padlo veliko potniško letalo in se popolnoma razbilo. Ubitih je bilo 11 ljudi. Katastrofa je glede na število žrtev največja letalska nesreča, kar se jih je doslej pripetilo v Angliji.

Odlikovanje

Beograd, 11. decembra. p. S kraljevim ukazom je odlikovan z redom Belega orla V. stopnje višji državni tožilec v pokoju dr. Mirko Graseli.

Napredovanje

Beograd, 11. decembra. p. V višjo skupino so napredovali sodniki apelacije v Ljubljani dr. Leopold Vičar, Fran Tiler in dr. Fran Kovča.

Ljubljanska borza

(Devize z vštetо premijo 28.5%) Amsterdam 2967.87—2982.47, Berlin 1756.08—1769.95, Bruselj 737.87 — 742.93, Curih 1421.01 — 1428.08, London 215.75—217.80, New York 4350.08—4386.39, Pariz 289.38—290.82, Praga 181.57 — 182.67. Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.85—8.95.

Inozemske borze

Curih, 11. decembra: Beograd 7.02, Pariz 20.365, London 15.2175, New York 308.625, Bruselj 51.975, Madrid 42.20, Amsterdam 208.85, Berlin 124, Dunaj 57.10, Praga 12.785, Varšava 58.175, Bukarešta 2.50.

Težak finančni položaj trboveljske občine

Zaradi nerednega plačevanja davkov bo morala opustiti vse socijalne dajatve

Trbovlje, 10. decembra.

Vedno hujša kriza v rudarskih revirjih povzroča velike skrbi tudi upravnikom naše občine. Sporedno z rudarstvom peša tudi naše gospodarstvo v dolini, hira naša obrt in peša trgovina. Naravna posledica tega napredujočega kritičnega pojava so občutno zmanjšani dohodki občinske blagajne, ki ne more zadostiti često najnujnejši obveznostim in potrebam. Da so te težave zlasti sedaj na zimo, ko je treba misliti na oskrbo številnejših brezposelnim in jim nuditi vsaj skromen košček kruha dnevno, posebno neprijetne, je vsakemu razumljivo.

Ko se je uprava naše občine te dni pritožila, da s strani davčne uprave ne dobi redno nakazane, po proračunu predvidene občnske doklade, je prejela občina od davčne uprave odgovor, da dolgujejo trboveljski davkoplačevalci nad 1 miljon dinarjev na davkih.

V svojem tozadevnem razglasu opozarja danes občina svoje občane, da je prišla zaradi nerednega plačevanjia davkov v zelo težak finančni položaj tako, da bo prisiljena opustiti vse socijalne dajatve, kakor javna dela za omiljenje brezposelnosti podpore ubožcem javno kuhinjo v sedanjem obsegu in pomoč brezposelnim družinskim očetom s številnimi družinskimi člani.

Če bo občina prisiljena vse navedene ukrepe izvesti, naj se sleherni davkoplačevalec zaveda, da bodo tudi njega zadele nedogledne posledice, ker se s tem ne bo poslabšal samo gospodarski položaj našega davkoplačevalca, ampak bo izpostavljen dandnevnemu prosjačenju pomoči potrebnih.

Uprava občine opominja vse davkoplačevalce, da v svojem in v interesu celokupnosti nemudoma plačajo svoje zaostale davke, ali pa da jih pričnо plačevati v primernih mesečnih obrokih.

Ta opomin izdaja občinska uprava tudi radi tega, ne da samo opozori na dobroholen način svoje občane davkoplačevalce na dalekosežne zle posledice občinskega gospodarstva, ampak da jih pravočasno opozori na ukrepe, katere pripravlja davčna oblast proti onim ki se v nikakem oziru ne odzovejo davčno-oblastnim pozivom, da bo te zaostale davke rigorozno izterjala.

Uprava občine končuje svoj opomin s pozivom občanom, da storijo svojo državljansko dolžnost tudi v tem, da dajo državi, kar je njenega, ker šele potem imajo tudi pravico zahtevati nekaj od nje.

Temu pozivu dodajemo samo to, da je občina res v težkem finančnem položaju, omeniti je pa treba seveda v vidu tudi dejstvo, da so tudi naši pridobitni krogi težko obremenjeni z vsemi mogočimi javnimi dajatvami, ki so se v zadnjih letih, ko se je kriza v revirjih iz leta v leto stopnjevala, še večale namesto zmanjševale. Najboljša rešitev bi pač bila, da bi se tudi rudarski revirji uvrstili med pasivne kraje, kar bi bilo povsem umestno glede na revščino v rudarskih občinah.

Četrt stoletja dela SK Ilirije

Občni zbor našega vodilnega sportnega kluba — Doseženi so bili lepi uspehi

Ljubljana, 11. decembra.

Tiho in brez vsake bučne reklame stopa matica našega sporta SK Ilirija v 25. leto svojega obstoja in brez vsakega pompa bo proslavila ta jubilej, ki je gotovo važen mejnik v razvoju kluba. Gospodarska kriza tudi temu velikemu klubu ni prizanesla in ga tišči k tlom, vendar pa ni mogla zavreti njegove delavnosti in inicijativnosti. Prav ob vstopu v jubilejno leto bo klub otvoril nov dom v Planici in to bo najlepša proslava 25-letnice. Res s ponosom se lahko Ilirija ozira nazaj na svojo bogato in pestro sportno zgodovino. V 25 letih je ustvarila ogromno: položila je temelje slovenskemu sportu, z njeno pomočjo se je razvil in dvignil do mednarodne višine in danes Ilirija po pravici uživa tako doma kakor v inozemstvu sloves najdelavnejšega in tudi najuspešnejšega kluba vdržavi. To velja za njegovo sportno udejstvovanje, pa tudi za sportne naprave. Ilirija je bila prva, ki je zgradila moderno sportno kopališče v Jugoslaviji in s tem položila temelj razvoja plavalnega sporta, a prav tako prednjači tudi vsem klubom v državi v zimskem sportu. V Ljubljani je uredila moderna tenišča, ki pozimi služijo drsalnemu sportu. v Planici je zgradila dva ponosna domova, da ne govorimo o mamutski skakalnici, ki jo pozna ves sportni svet. V sportnem pogledu je na čelu vseh klubov Jugoslavije, saj goji vse moderne discipline sporta in šteje 11 sekcij, ki vse z uspehom delujejo. Prav letos je klub dosegel take uspehe v vseh sportnih panogah, kakor že dolgo ne.

Občni zbor se je vršil snoči ob 20. v dvorani OUZD ob izredno lepi udeležbi članstva, ki ga je pozdravil predsednik dr. Lapajne. Topel pozdrav je veljal tudi novinarjem, ki se jim je zahvalil za moralno podporo, nato je pa predlagal, naj se pošlje ministru za telesno vzgojo pozdravna brzojavka z željo, naj podpre delovanje kluba, banu dr. Natlačenu pismo s prošnjo naj bo vedno naklonjen vsem stremljenjem Ilirije in županu dr. Ravniharju pismena zahvala za velikodušen odstop prostora, na katerem je zgrajeno kopališče.

Vse to je občni zbor soglasno sprejel. V svojem programatičnem govoru je predsednik kratko omenjal klubovo delo, ki se je pričelo pred vojno, prenehalo med svetovno vojno in se po vojni spet uspešno nadaljevalo. Tudi v preteklem letu je bilo vse delo zvesto tradiciji Ilirije, kljub težkim gospodarskim razmeram je bilo delovanje neokrnjeno. Ilirijo je lani zadel hud udarec: izgubila je igrišče kar je sicer nekoliko zavrlo, ni pa moglo preprečiti njenega napredka in uspehov. Dolžnost novega odbora bo urediti to pereče vprašanje zadovoljivo in v interesu kluba. Predsednik je podčrtal nekatere važnejše uspehe na sportnem polju v preteklem letu in zaključil z željo, naj bi občni zbor potekal dostojno in v harmoniji.

Pred prehodom na dnevni red se je spomnil obeh prerano umrlih članov dr. Staneta Tavčarja in Staneta Seuniga, ki sta bila krepka opora klubu. Navzoči so stoje počastili njun spomin.

Pregledno poročilo o delovanju odbora in kluba je podal tajnik g. Polajnar. Odbor je vso svojo pozornost posvetil ureditvi finančnega položaja in sanacije Ilirije, poleg tega je pa skušal rešiti tudi drugo važno vprašanje glede novega igrišča. Podrobno je tajnik pojasnil, kako je Ilirija izgubila stadion. Delovanje vseh sekcij razen ene ali dveh je bilo prav uspešno in so se vse v podsaveznih in državnih prvenstvih odlično plasirale. Klub šteje 759 članov.

O stanju blagajne je poročal dolgoletni blagajnik g. Medic, a gospodarsko poročilo je podal g. Betetto, ki je podrobno pojasnil razmerje med kopališko, drsališno upravo in upravo obeh domov v Planici, ter upravnim odborom Ilirije. Sledila so poročila načelnikov oziroma nameotnikov sekcij. O nogometni je poročal g. Mehle navajajoč, da je kljub pomanjkanju igrišča dosegla nepričakovan uspeh, saj si je priborila podsavezno prvenstvo LNP in se kvalificirala za vstop v državno ligo, ker se je v kvalifikacijskih tekmah plasirala na drugo mesto.

Za smučarsko sekcijo je poročal g. Baltezar. Tudi ta sekcija beleži lepe uspehe, njeni člani so si priborili več podsaveznih in državnih prvenstev, dala je pa tudi za meddržavna tekmovanja več tekmovalcev. Za plavalno sekcijo je poročal g. Vodišek, navajajoč, da si je priborila državno prvenstvo, a o uspehih lahkoatletov, ki so bili kljub pomanjkanju igrišča je poročal g. Polajnar. Sekcija si je zopet priborila državno prvenstvo v cross country za moštva in poedince, se kvalificirala na tretje mesto, v prvenstvu države za moštva, njen član Sporn si je že šestič priboril državno prvenstvo v maratonskem teku, Bručan je postavil nov rekord na 10.000 m in Ilirija je dala tri tekmovalce: Bručana, Stepišnika in Sporna za balkanske igre v Istanbulu itd. Za drsalno sekcijo je poročal inž. Bloudek. Njen član Tuma je postal državni prvak v drsanju. Sekcija je tehnično lepo napredovala in isto velja tudi za hokejsko, ki je o nji poročal g. Vodišek. Ta je odigrala več tekem, o njenem lepem razvoju pa priča tudi laskav rezultat z avstrijskim prvakom KAC, napram kateremu je izgubila samo s 3:1. O težki atletiki je poročal g. Držaj. Ta sekcija je zaradi pomanjkanja kreditov vegetirala. Bolj uspešna je bila hazenska sekcija, za katero je poročal g. Baltezar. Ta si je priborila podsavezno prvenstvo in poslala v državno reprezentanco tri igralke. G. Nagy je kot načelnik table teniške sekcije poročal, da je bila ta ena najboljših v državi. G. Korenčan je poročal za teniško sekcijo, ki je tudi postala prvak dravske banovine, g. Polajnar pa za sabljaški odsek.

Predsednik dr. Lapajne je prečital poročilo revizorjev g. Babška in g. Babiča. Oba sta našla knjige v najlepšem redu in predlagata odboru absolutorij.

O vseh poročilih se je razvila obširna debata, v katero so posegli razni govorniki in mestoma precej ostro kritizirali delo uprave. Odboru je bila izrečena razrešnica nato pa je občni zbor na predlog g. Wolfa ob velikanskem navdušenju soglasno izvolil inž. Stanka Bloudka za dosmrtnega častnega predsednika.

Po kratkem odmoru so sledile volitve. Predloženi sta bili dve listi in ker ni prišlo do kompromisa, je bil občni zbor predčasno zaključen ter se bodo volitve vršile prihodnjič.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Četrtek, 12. decembra: Izdaja pri Novari. Gostovanje gdč. Rajnerjeve in g. Malca. Izven. Znižane cene.

Petek, 13. decembra: Ob 15. Kako zabogatiš. Izven. Dijaška predstava po cenah od 5 do 15 Din.

Sobota, 14. decembra: Trije vaški svetniki. Izven. Na korist Bolniškega fonda Udruženja gled. igralcev. Znižane cene.

Nedelja, 15. decembra: Ob 15. Uboga Anička. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene. Ob 20. Vesela božja pot. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20.

Četrtek, 12. decemebra: Kraljičin ljubljenec. Red Četrtek.

Petek, 13 decembra: zaprto.

Iz Kranja

— **Pretep pred savskim mostom.** Gale Franc je v nedeljo ponoči prišel s svojim dekletom po Savskem bregu, ko so ga napadli tuji fantje. Eden je zamahnil z nožem proti dekletu, ki se je umaknila, nato se je lotil Galeta, drugi so pa gledali. Napadalec je zadal Galetu veliko rano na čelu v smeri proti nosu tik mimo očesa, ter več ran v rebra od zadaj pod lopatico. Napadalci so nato zbežali in jih orožniki pridno zasledujejo. Na lice mesta sta prva prišla strežnika Suc, ki je enega izmed fantov ujel in Mihelčič, ki je poklical reševalni avto, da je težko ranjenega Galeta odpeljal v bolnico v Ljubljano. Pravo ozadje pretepa in klanja še ni znano.

— **Senzacija za Kranj** bo zaključek kuharskega tečaja v hotelu »Jelen«. Vršil se bo v soboto 14. tm. Popoldne bo od 2.—7. ure razstava, nato večerja, za tem pa družabni večer s plesom. O prireditvi bomo še poročali.

— **Sleparski ženin.** Valič Stanko po poklicu kovač, pristojen v Gorico, si služi denar na poseben način. Čeprav je oženjen že od decembra l. 1931., vendar že tri leta ne živi z ženo skupaj, marveč se klati okrog kot trgovski potnik. Tako je pred kratkim prijadraj v Britof pri Kranju, se seznanil z neko žensko in ji zmešal glavo. Zmenila sta se, da se bosta v Ljubljani poročila, še prej pa bo ženin iz Ljubljane pripeljal novo pohištvo, kot se spodobi. V ta namen je nevesta dala Valiču Din 3.000 da bi kupil balo. Zadnji večer, ko bi bilo treba v Ljubljano po balo, pa je ženin izginil z denarjem, poleg tega je pa še ukradel Din 350. Sedaj ga iščejo orožniki.

— **V smučarsko sezono.** Prvi sneg je predramil vse smučarje. Ker je bila v nedeljo smuka prav ugodna, je vse pohitelo na prvo poiskušnjo. Dobro obiskan je bil Sv. Jošt, Šmarjeta, pa še vsi drugi manjši hribčki in klanci. Zanimiv je pojav, kako smučanje prodira tudi na kmete. Kmečki otroci so sani zamenjali s smučmi, čeprav zelo primitivnimi, smučajo se prav dobro, razumejo se pa tudi na skakalnice, na terene in podobno.

Pokolji — slovenska tradicija

Ali ni na deželi nikogar, ki bi lahko povzdignil avtoritativno besedo?

Ljubljana, 11. decembra.

Naši listi imajo stalno rubriko o pokoljih na deželi. Zadnja leta so se tem, že pri nas tradicijonalnim zločinom pridružili še roparski in drugi umori. Poboji niso več niti senzacija, ki bi o nji pisali, kakor smo prejšnje čase, ko je vsak večji zločin razgibal vso javnost ter vzbudil največje ogorčenje. Zločini so postali vsakodanji. Ljudje čitajo poročila o njih kakor druge navadne, manj zanimive vesti. Nihče se ne čudi, da je zločincev čedalje več in menda tudi le redki opazijo, kako vsakdanji so postali pri nas pokolji in umori in da je javnost postala otopela in brezčutna, da se ne zgrozi več ob največjem zločinu. To je zelo slab omen; naziranja o morali so se spremenila na škodo človeškega dostojanstva ter cene človeškega življenja.

Rekli smo pa, da so pokolji že slovenska tradicija. In v resnici je pri nas že od njega dni toliko pobojev, kakor nedvomno nikjer na svetu. To bi lahko dokazali, saj se zdi, da se silno potimo za to sumljivo čast. Silno žalostna je ugotovitev, da so poboji že nekaj značilnega za Slovence, toda ugotovitve se ne smemo bati, če se ne bojimo stvari samih. Zdi se celo, da še vedno veljajo za junaštvo pretepi kmečkih fantov. Logično je torej, da je junaštvo tem večje, čim več je žrtev. . . Ljudstvo na deželi je pod močnim vplivom cerkve, zato se marsikdo čudi, da je vseeno toliko pokoljev in da cerkev ni mogla iztrebiti mentalitete, da so pretepi kmečkih fantov junaštvo. Pogosto vlada na deželi neko nerazumljivo sovraštvo med sosednimi vasmi in župnijami. Na deželi pri nas je ostrejši regijonalizem, temelječ na vaških mejah, kakor na državnih mejah med povsem različnimi narodi. Tega ne morete opaziti pri sosednih Hrvatih, ne pri Nemcih in nikjer na svetu. Slovenci so sprti vsi med seboj in s celim svetom. Ne smemo pripisovati vseh zločinov na našem podeželju le alkoholu. Alkohol samo sproži napetosti. Ali slovenski partikularizem, ki se kaže tudi v nekakšni kolektivni mržnji med vasmi in župnijami, izvira izza časov, ko je posvetna gospoda imela interesa na tem, da se je ljudstvo sovražilo med seboj? Težje bi bilo vprašati, ali ima dandames še kdo interes na tem, da se vojskujejo posamezne vasi večno med seboj. Izražamo samo dvom, da bi dobra vzgoja kmečke mladine ne mogla odpraviti pretepov med kmečkimi fanti.

Češče kdo govori, da je pokvarjena mestna mladina, ker se pohujšuje pri slabih filmih, vendar nam pokaže statistika, da je v mestih pri nas manj velikih zločinov kakor na deželi. Kmečka mladina se v splošnem še ne pohujšuje s slabimi filmi in na njo nima vpliva »pokvarjena gospoda«. Vendar ne moremo reči, da je morala med kmečko mladino mnogo višja kakor med mestno. Toda junaštvo je pri nas na deželi vrlina. . . Ne nameravamo sejati razdora med mestom in deželo; dobro tudi vemo, da je v mestu marsikaj gnilega in da je ljudstvo na deželi kljub vsemu v jedru zdravo. Vendar moramo naglasiti, da ni tako nravno kakor se pogosto govori in celo svetohlinsko trdi. Povedati moramo, da nam niso v čast mnogi običaji, čeprav smo jih krstili za narodne. Tako tudi ne moremo zagovarjati običaja bedenja pri mrliču, zlasti takšnega, kakršen je na Gorenjskem. Ali lahko štejemo za pieteto vaško veselico pri mrliču? Na Gorenjskem si krajšajo čas pri mrliču s tem, da sbijejo rihtarjec, s petjem, pa tudi s plesom! To je menda ostanek iz dobe divjaštva, ko so divjaki prirejali orgije ob mrtvem sovražniku. . . No, to je pri nas narodni običaj. Kakšna gniloba se skriva za takšnimi običaji, smo lahko sprevideli iz včerajšnjega poročila o pokolju v Prebačevem.

Odkrito priznajmo, da je med nami marsikaj gnilega. Ako tega nočemo videti, tedaj pač mora tako biti — poboji morajo biti na dnevnem redu. Vendar odločno vprašamo: Ali morata imeti pri nas besedo le nož in kol? Ali ni na deželi nikogar, ki bi lahko povzdignil avtoritativno besedo? Ali naši juristi ne morejo ukreniti ničesar radikalnega, da bi se strahotni zločini zajezili?

Večina pokoljev pri nas na deželi je storjenih v pijanosti, odnosno, pretepači se vedno izgovarjajo s pijanostjo. Vprašamo se pa, ali se ubijalci oborožujejo tudi v pijanosti? Ali ne jemljejo s seboj na svoje pohode, veselice, v cerkev, gostilno in na ponočevanje nožev še trezni? In nihče ne migne niti z mezincem ničesar proti temu, da se kmečki fantje oborožujejo kakor razbojniki. Ko meščani čitajo o pokoljih tako zvanih junakov noža, jim ne pride na misel, da so kmečki fantje navadno oboroženi s posebnimi noži, kakršne uporabljajo klavci za klanje prašičev. Ko bi bilo prepovedano pod strogo kaznijo nositi takšne nože, kakor je prepovedano strelno orožje, in če bi se uvedla stroga kontrola ter nalagale stroge kazni, bi nedvomno začelo padati število »junaških« dejanj na deželi. Če je med nami še količkaj čuta za nravnost, se moramo zganiti, da zbrišemo našo največjo sramoto. Radi naglašamo, da smo Slovenci kulturni, zato pa bi bila naša sveta in proklata dolžnost, da bi skušali iztrebiti divjaške običaje in ne da jih toleriramo kljub grozotnemu naraščanju pokoljev.

Naj končno spregovore tudi juristi, naj zastavi svojo avtoriteto cerkev, naj se zgane naša zaspana inteligenca! Torej: Ali naj imata pri nas besedo le nož in kol?

Ljubosumna pevka trga osebno svoje lepake po mestu

Najslavnejša sodobna primadona sveta Grace Moore (izg. Gres Mur) se je na Dunaju pred svojim nastopom v operi Carmen skregala s svojim menažerjem Monte-Verdijem in potrgala osebno vse lepake o svojem gostovanju v državni operi. Ta dogodek boste videli v filmu »Noč ljubezni«, ki se bo kmalu predvajal, v kinu Union, kjer bo fenomenalna pevka imenovana »ženski Kiepura«, nastopila še v operah »Traviata«, »Tosca«, »Carmen« in »Butterfly«. »Noč ljubezni« je največji pevski film zadnjih let s triumfalnimi kritikami po vsem svetu, radi česar bo tudi pri nas senzacija prvega reda.

Iz Zagorja

Zaščitno cepljenje proti davici in škrlatinki bo pri nas dne 20. t. m. in sicer na topliški šoli dopoldne, na zagorski pa popoldne za vse otroke od 2 do 10 let brez izjeme. Kdor bi se cepljenju odtegnil, bo moral k cepljenju v Ljubljano, stroške bodo pa morali kriti starši. Cepilo se bo istim vbrizgom proti obema boleznima. Cepivo nosi ime »Dick-Gribočevsky-Ramon« ter bo vcepljeno po presledku dveh do treh tednov še dvakrat, vsega skupaj 3 kubične centimetre, s čemer bo preprečeno vsako obolenje za omenjenima boleznima. V pogledu neškodljivosti je popolnoma zajamčeno, po cepitvi se pojavi k večjem mala temperatura, kakor pri cepljenju koz. Slična cepljenja so bila pred kratkim izvedena na Bledu, Jesenicah in v Litiji z največjim uspehom. V ožjem zagorskem okolišu bo cepljenih 1100 otrok in pozivamo starše, da se z zaupanjem in razumevanjem odzorejo ter tako podprejo večletna prizadevanja banovinskega zdravnika dr. Gruma, ki z veliko vnemo skrbi za zdravje naše občine. Cepljenje bo izvedel higijenski zavod z Ljubljane na občinske stroške, ki bodo znesli od 3000—4000 dinarjev.

— **Zimsko veselje.** Po zadnjem snegu, ki ga je komaj nekaj centimetrov, so bolj ko druga leta oživeli vsi klanci, kjer se smuča in sanka mlado in staro. Prosimo, da občinsko oblastvo pokrene strogo prepoved tega športa po javnih potih in razborite športnike napoti v našo prelepo okolico, saj je vse tja do sv. Planine dovolj prekrasnega prostora za zimske radosti, ki jih vsem iz srca privoščimo.

— **Prosjaška nadloga** je vedno hujša. Prihajajo ljudje iz drugih občin, celo iz daljnih južnih krajev, od tam pa kar po dva trije in več skupaj. Ker imamo v svoji občini dovolj revščine, naj v bodoče občani obdarujejo le domače, ostale pa odklonijo, ker bo edino na ta način konec neprestanega nadlegovanja.

—**Radijske motnje** so v našem revirju že neznosne. Do zadnjega vsi protesti pri nadrejenih oblastih niso prav nič zalegli. Na ponovni protest, katerega je podpisalo večje število interesentov smo dobili sporočilo, da bo ta teden prispel strokovnjak, ki bo ugotovil in blokiral vse naprave motilke. Prčakujemo, da bo svoje delo temeljito opravil. Je pa tudi že skrajni čas, sa je velika večina lastnisov darijskih aparatov, katerihje 141, zagrozila z odpovedjo aparatov.

— **Javna kuhinja** nima sredstev za obstoj. To je zredno občuten udarec za mnogoštevilne brezposelne in njihove družine. Od lanskega leta je siroščina še narastla in bi se oblasti na vsak način morale zavzeti za naše najbednejše. Občina komaj krije najnujnejše izdatke. Morda pa je le še kje tam zgoraj kak fond? Ljudje vendar ne morejo od gladu umreti!

Solnce življenja.

— Dušica, ali bi hotela postati solnce mojega življenja?

— Rada, saj bom srečna, ko bom vedela, da si oddaljen od mene 150,000.000 kilometrov.

Galantnost

— O čem moram govoriti z ženo, ki bi se ji rad prikupil?

— O njeni lepoti.

— Kaj pa če ni lepa?

— Tedaj pa o njenih grdih prijateljicah.

Iz Celja

—c **Članstvo JNS v Celju** in okolici opozarjamo, da bo redni članski sestanek drevi ob osmih v Celjskem domu. Članstvo je vabljeno, da se udeleži teh rednih sestankov v čim večjem številu.

—c **Zlata nedelja.** Združenje trgovcev za mesto Celje sporoča svojemu članstvu in kupujočemu občinstvu, da bodo celjske trgovine v nedeljo 22. t. m. ob 7.30 do 12.30 odprte.

—c **Za spomenik blagopokojnemu kralju** v Celju je izvršila celjska tekstilna tovarna Bergman in drug Združenju trgovcev za mesto Celje prispevek v znesku 2.000 dinarjev.

—c **Oproščen.** Okrožno sodišče v Celju je včeraj oprostilo 34-letnega Franca Bogoviča, posestnika in gostilničarja iz Velkega Kamna pri Rajhenburgu, ki je 10. novembra pred svojo gostilno v silobranu zaklal Ivana Petana. Petan je z nožem napadel Bogoviča, nakar je ta v stra hu izvlekel nož in ga zasadil Petanu naravnost v srce.

Iz Kamnika

— **Volitve v krajevni šolski odbor** strokovne nadaljevalne šole se bodo vršile 14. t. m. ob 16. v občinski pisarni. Volilno pravico imajo vsi v šolskem okolišu obrt izvršujoči obrtniki, ki so upravičeni imeti vajence.

— **Sokolski Miklavž.** V nedeljo je priredilo tukajšnje Sokolsko društvo Miklavževo obdaritev svoje dece. Obdaritev se je vršila v telovadnici, obdarovanih pa je bilo 808 otrok, od katerih je 19 otrok, ki so zelo siromašni, prejelo po en par toplih copatk in zavitek slaščic, ostali pa so prejeli male zavitke z raznimi dobrotami. — Odboru sokolskega društva moramo pri tem izraziti priznanje, da se na način spomnil naše najrevnejše sokolske dece.

— **Častno članstvo.** Deputacija gasilcev iz Kamnika je te dni slovesno izročila krasno izdelano diplomo častnega članstva kamniške gasilske čete g. Josipu Turku v Ljubljani. Pri izročitvi diplome je bil navzoč vrhovni savezni inšpektor gasilstva g. Ilija Pintar.

— **V znamenju alkohola.** V nedeljo ponoči se je vračal neki P. S. precej »težko naložen« proti domu. Na ovinku ob koncu železnega mostu je naglo zavil po hodniku proti Vrhpolju. Očividno je imel ta nagel zaokret precej kvaren vpliv na njegove »premočene« možgane, kajti parkrat je krepko zakolebal po ne ravno ozkem hodniku, nato pa štrbunk v Nevljico. — Slučajno je prišel tam mimo neki zapozneli občudovalec jasnih noči, ki je zaslišal grgranje v vodi. Usmilil se je nesrečnega pijančka in ga rešil hladnega objema. — Morda nesrečnež sam ni niti toliko kriv na tem, da je padel v vodo, saj če bi bil trotoar dobro zavarovan, bi se to gotovo ne zgodilo, tako pa je del kakih 10 do 15 metrov popolnoma nezavarovan in je zelo čudno, da se slične nesreče ne dogajajo češče. Če na tem nezavarovanem delu ni bila narejena ograja, ker se namerava tam postaviti brv, ki bo vodila v zdraviliški park, potem naj se čimprej napravi ta brv, ali pa naj se postavi zasilna ograja, da ne bodo ljudje izpostavljeni nevarnosti, kajti tudi pijancev ne smemo zapostavljati, saj so najboljši davkoplačevalci.

— **Zimsko kopališče.** Pretekli teden smo poročali, da bo odslej zimsko kopališče odprto vsako soboto in nedeljo. Kopališče je bilo res odprto, toda zaradi premajhne udeležbe (vsega 5 ljudi), je kopališka družba sklenila, da ob teh dnevih ne bo več odpirala kopališča. Tako smo zopet ostali na cedilu. Ne preostane ubogemu purgarju res nič drugega, kakor da v soboto vzame škaf in se doma v kotu po potrebi ostrga, kajti če bomo čakali na javna kamniška kopališča, bomo pač preje pričakali pomladi, ko se bomo lahko kopali na prostem.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 11. decembra katoličani: Damaz, Gojica

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Valček na Nevi

Kino Ideal: Ljubavne pustolovščine Benvenuta Cellinija

Kino Sloga: Baby

Kino Union: Ženin v nepriliki

Kino Šiška: Pot do srca

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kurnik, Gosposvetska cesta 10, Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Z Zidanega mosta

— **Božičnica osnovnošolske mladine.** Tukajšnja osnovno šolska mladina priredi ob priliki božičnice, ki bo v nedeljo 22. tm. primerno otroško igrico, za katero se prav pridno pripravlja pod vodstvom svojega učitelstva. Najrevnejša deca bo obdarovana ob tej priliki z malimi darili. Vsem darovalcem najlepša hvala!

— **Snežna brozga.** V ponedeljek smo imela na Zidanem mostu že lepo snežno odejo. Zapadlo je okoli 8 do 10 cm suhega pršiča. Osnovno šolska mladina je že pohitela s sankami v prosto naravo ter je prišla na svoj račun. Na postajah smo videli mnogo smučarjev, ki so čakali na zvezo vlakov bodisi na Gorenjsko ali Štajersko. V Št. Jurju pod Kumom je zapadlo baje že 40 cm snega, kamor je pohitelo v nedeljo že nekaj smučarjev. Včeraj zjutraj po smo dobili južno vreme, ki je prineslo dež, da je nastala po cestah prava brozga.

DNEVNE VESTI

— **Naša radiofonija.** Včeraj dopoldne je imel ekonomsko finančni odbor ministrov sejo, na kateri je obravnaval med drugim vprašanje radiofonije v Jugoslaviji. Sedanje radijske postaje so premajhne in preslabe, za to se je že davno pokazala potreba po močnejših in večjih radijskih postajah. Imamo tri predloge, kako urediti to vprašanje. Po enem naj bi prevzela radiofonijo v svoje roke država, po drugem naj bi se uvedla mešana državno privatna režija, po tretjem naj bi se pa uredilo to vprašanje potom koncesij privatnim društvom, kakor je urejena zdaj. Poleg ponudb, niti bi se zgadile močne radijske postaje v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, je bilo sproženo tudi vprašanje zgraditve manjših in šibkejših postaj odnosno prenosa dosedanjih, ki bi bile nekakšne relais postaje in sicer v Subotici in Splitu ali na Sušaku. Tako bi bile odstranjene velike motnje, ki jih delajo našim radijskim poslušalcem posebno italijanske in madžarske postaje.

— **Lokomotive in vagone bodo izdelovali doma.** V Kraljevu bo v kratkem dograjena velika moderna tvornica parnih lokomotiv in kotlov za ladje. Stroji in vse drugo bo instalirano že prihodnje leto. To bo ena prvih in najmodernejših tvornic lokomotiv na Balkanu. V bodoče nam lokomotiv ne bo več treba naročati v inozemstvu.

— **Božični izlet Beograjčanov v Slovenijo.** Za pravoslavni božič prirede Beograjčani izlet v Slovenijo, na Jesenice, Bled, Ratečе-Planico, Kranjsko goro itd. Generalna direkcija državnih železnic jim da na razpolago izletniški vlak.

Nepozabni Merkur in Sosias
iz filma »Amphitrion«
PAUL KEMP
v naslovni vlogi veleburke
Charlejeva teta
Pride! Pride!
KINO SLOGA

— **Vinska razstava in sejem v Ormožu.** Zbiranje prijav razstavljencev je zaključeno. Prijavljenih je 190 vzorcev vin ter bo znašala količina razstavljenih vin nad 7000 hl. V ormoško-ljutomerskem vinarskem okolišu še ni bilo vinske razstave in sejma, ki bi se mogla kosati v velikosti z razstavo v Ormožu, iz česar je najbolj razvidno, kako posrečena je bila misel uvesti to gospodarsko prireditev v Ormožu kot naravnem centru. Razstavljena bodo vina vseh vrst, od najbolj navadnega pa do najfinejšega, kar premorejo ormoško-ljutomerske gorice. Posebno v finih sortiranih vinih bo izbera velika in vsestranska, tako da si to vsak obiskovalec razstave lahko ustvaril jasno in temeljito sliko o kvaliteti letošnjega pridelka, se obenem informiral o razpoložljivih količinah in cenah in to vse bolj temeljito, kot če bi cel teden hodil in poskušal okrog po goricah. Vsa vina bo na predvečer razstave poskusila in ocenila komisija, sestavljena iz najboljših naših strokovnjakov, tako da bo interesentom na razpolago na razstavi že strokovna ocena razstavljenih vin. Ker je kvaliteta letošnjih ormoško-ljutomerskih vin izvrstna, cene pa zelo zmerne, je v interesu vseh vinskih trgovcev in gostilničarjev, da razstavo in sejem obiščejo. Zaprošeno je za polovično voznino po železnici, katere dovolitev se bo še pravočasno objavila.

— **Predavanje SPD v radiu:** Nocoj ob 18.40 bo predaval pod okriljem SPD v radiu Ljubljana g. prof. Janko Mlakar: O morfologiji in geologiji planinca. Na šaljivo predavanje, ki pa ni brez resnega jedra opozarjamo planince, ki poslušajo radio predavanja.

— **Dol pri Hrastniku.** V sobotni številki je omenil Slovenski Narod pri vesteh iz Celza tudi smrt mojega brata Inkija. Izgleda, da pisec ni bil dobro poučen, kajti moj brat je bil sicer res neozdravljivo bolan, zaradi česar je redno zimo preživljal v Dubrovniku. Ko se je tokrat vračal v Dubrovnik, je na poti bruhnil kri in izkrvavel. Sam pa delujem v šoli na Dolu in ne v Hrastniku. Zdravo! — Jurko.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠIŠKI
TELEFON 33-37
V sredo in četrtek ob 7. in 9. uri
vesela opereta
Pot do srca
Charlota Susa, Hans Söhnker,
H. v. Mayerinck v glavnih vlogah
V dopolnilo Foxov zvočni tednik.
Znižane cene! Predelana aparatura.
V petek ob 20. uri za ceno Din 8.—
film: ALKOHOL.
V soboto: PLES V SAVOJU.

— **Zopet potres v Banjaluki.** Včeraj popoldne so čutili v Banjaluki zopet močan potres, ki je pa trajal samo nekaj sekund.

— **Smučarski tečaj SPD pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru:** SPD v Ljubljani priredi od 26. decembra do 1. januarja v hotelu Sv. Janez ob Boh. jezeru smučarski tečaj za začetnike in manj izvežbane smučarje. Poučne kočenice in snežne razmere v Bohinjskem kotu nudijo smučarju izborna smuška vežbališča. Bohinj je zavetišče onim planincem smučarjem, ki ne ljubijo hrupa. Prostrani smuški svet dovoljuje planincu — smučarju največji razmah. Postojanka SPD hotel Sv. Janez skrbi za nizke cene, domačo udobnost ter prvovrstno hrano. Informacije se dobe v pisarni SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4/I, prijave sprejema upraviteljica hotela Sv. Janez ga. Marica Jeraj, p. Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru. Tečaj bo vodil učitelj JZSS g. Kveder Janez.

— **Poplava v Skoplju.** Vardar je včeraj prestopil bregove in poplavil del Skoplja. Voda je zalila kleti in podpritlična stanovanja v nekaterih delih mesta, da je nastala med prebivalstvom panika. Na pomoč so morali prihiteti tudi vojaki. Voda je vdrla tudi v novo Skoplje. Škoda je že zdaj velika.

— **Samomor beograjske zdravnice.** V sobi dežurnega zdravnika ginekološkega oddelka splošne državne bolnice v Beogradu si je končala včeraj zjutraj življenje zdravnica dr. Radmila Križanovska-Grujičić. V nogo si je vbrizgnila 15 kubičnih centimetrov morfina. Zadnjo noč je prebdela pri bolnikih. Pokojna se je omožila pred 6 meseci, pa so ji moža premestili iz Beograda in najbrž jo je to tako potrlo, da je šla v smrt.

KINO SLOGA
Ob 16., 19.15 in 21.15
ANNY ONDRA
in sloviti zbor »Singing Babys« v opereti
Smeh! Petje! Humor!
„BABY“

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, spremenljivo južno vreme. Včeraj je deževalo skoraj po vseh krajih naše države, le v Sarajevu je snežilo. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 12, v Beogradu 9, v Skoplju 8, v Zagrebu 7, v Ljubljani 4.8, v Mariboru in Sarajevu 3, v Rogaški Slatini 2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764.6, temperatura je znašala 1.5.

Iz Ljubljane

—lj **Volilci — pozor!** Ljubljansko mestno poglavarstvo dostavi te dni vsem lastnikom, oziroma upraviteljem hiš v Ljubljani, razen onim z inkorporiranega ozemlja, za katere je popis že izvršen, hišne pole in evidenčne liste, v katere se morajo vpisati vsi v Ljubljani stalno stanujoči moški, rojeni leta 1914 ali prej. Podatki o teh osebah, ki jih potrebuje mestno poglavarstvo v volilne svrhe, naj bodo točni, da ne bo treba pozivati strank naknadno v urad zaradi izpopolnitev. — Hišni lastnik, oziroma upravitelj izpolni hišno polo, evidenčne liste pa izroči v izpopolnitev vsaki prizadeti osebi proti vrnitvi. Podrobna navodila za izpopolnitev so natisnjena na hišnih polah in evidenčnih listih. Po oboje pride mestni sluga po preteku treh dni po dotsavitvi. Ak kak hišni lastnik, oziroma upravitelj slučajno ne bi dobil tiskovin, naj jih zahteva na mestnem poglavarstvu, Mestni trg 2, II. nadstropje, soba štev. 46. Kdor ne bi prejel v izpopolnitev evidenčnega lista naj ga zahteva od svojega hišnega gospodarja, oziroma upravitelja. Aktivni častniki, podčastniki in vojaki pod zastavo ne dobe nikakih evidenčnih listov v izpopolnite in se tudi ne vpisujejo v hišne pole.

Ljubavne pustolovščine
Benvenuta Cellinija
Romantična povest o največjem ljubimcu. Ljubimski dvoboj! Bakanalije in banketi pri vojvodi Firence.
Danes ob 4., 7. in 9.15 zvečer.
»Zvočni kino Ideal«.

—lj **Na živilskem trgu** se je že začela kazati predpraznična nervoznost, ki se polasti gospodinj vselej po nekaj tednov prej. Kmalu bodo prazniki začeli vplivati tudi na cene. Zelo bodo draga zlasti jajca, ki so jih danes prodajali najdrobnejša po dinarju komad. Pred prazniki bodo jajca po 2.75 Din par, kakor nam zdaj obetajo nekatere iskrene prodajalke. Seveda se bodo nekoliko podražili tudi mlečni izdelki, zato se skrbne gospodinje že zalagajo z njimi. Zdaj se še niso podražili in jih je tudi še vedno precej na prodaj. Upamo, da bo v doglednem času tudi dovolj zelenjave. Zdaj je še lepa ter se še ne pozna, da že nekaj časa leži sneg. Endivija se ni podražila. Značilno je, da se gospodinje uprav trgajo za perutnino, ki jo prodajajo Bosanci. Danes so jo razprodali že ob 9.

—lj **Krčenje obsega in pešanje spomina.** V prvi številki skrčenega »Glasa Naroda« se je nekdo na prav neokusen in neroden način zaletel v dva naša mlada, toda marljivo delujoča smučarska kluba, ki sta hotela prirediti v ponedeljek zvečer obhod smučarjev po mestu v pozdrav snegu, pa si ta lepa misel v naših tesnih razmerah ni mogla tako hitro utreti poti. Ta duhoviti gromovnik je izlil svoj žolč na smučarje, kakor da ti bili med njimi sami milijonarji, ki se zabavajo, ko na drugi strani reveži gladujejo in prezebajo. Na to razlago zimskega sporta naj kar hitro vzame patent, sodišče mu bo pa nemara obudilo spomin, kako se imenujeta prizadeta smučarska kluba.

—lj **Zanimivost za tujski promet v Dalmatinovi ulici.** V tej ulici je uveden (vsaj delno) enosmerni promet. Uvoz z Miklošičeve ceste je prepovedan. Ljubljana je tujsko prometno mesto, zato »gre tujskemu prometu rada na roko«. V Dalmatinovi ulici so postavili lesena stojala, kakršna uporabljajo mestni delavci za obešanje luči na krajih, kjer je cesta razkopana čez noč, ter na nje obesili mednarodne prometne znake. To je bila baje »začasna rešitev«, a provizorij traja že več let. Sicer je vse v redu in bi tega ne omenjali več (saj vemo, da so gluhi), toda prometni znaki so zdaj posebna zanimivost. Sneg leži na ulici, v velikih kupih, da bi stojala s prometnimi znaki izginila v njih, če bi jih skrbni delavci ne dvignili. Tako so torej zdaj stojala usidrana v kupih snega; pomagalo nam je dobro nebo kjer je odpovedala človeška modrost. Doslej je bila večna nevarnost, da kdo ne ukrade stojal s prometnimi znaki vred, odnosno, da jih ne prestavi (kar se je baje tudi že zgodilo nekajkrat ponoči), zdaj pa sneg opravlja važno nalogo. Samo, da bi ne skopnel prehitro, ker bo sicer občina morala poslati uslužbence, ki bodo držali stojala namestu snega!

—lj **O obnovitvi kavarne »Zvezde«** smo izčrpneje poročali v soboto. Pomotno je bilo navedeno, da je blago za prevleko lobava la tvrdka J. Medven. V resnici pa je delal za »Zvezdo« g. Joško Medved izdelovalec ročno tkanega blaga za sportna oblačila in blaga za prevleke. Ljubljana-Rožnik.

—lj **Nobenih skrbi s snegom!** Včasih je bil v Ljubljani lep običaj — ki je najbrž zdaj že zastarel —, da so nam preorali zasnežene ceste s snežnim plugom, če že niso zvozili snega v Ljubljanico. Zdaj si ne delajo posebnih skrbi zaradi snega. Nekatere ceste na periferiji, ne glede na to, da so glavne, so takšne, da pogosto obtiči na njih avtomobil. Posebno na Cesti na Rožnik lahko opazujemo vsak dan reševalne akcije pri reševanju nesrečnih avtomobilistov iz kupov blata in snega.

—lj **V sumljivo družbo je padel tiskarski škrat, vseskozi zanimivo, toda prav nič ljubeznivo.** Obtežili so mu namreč kosmato vest zopet z nezaslišano grdobijo, da je prekristil ljubeznivo družbo v sumljivo. Čeprav mu po nekem mednarodnem običaju odpuščamo tudi pri nas hote ali nehote večje ali manjše grehe, bi mu bilo težko odpustiti nesramnost, da si dovoljuje sodbo celo v gledaliških kritikah, zlasti v tako kočljivi zadevi, kakršna je druščina parklja in Miklavža. Toda pri nas je tiskarski škrat jagnje, ki odjemlje grehe tega sveta in ki mu prepuščamo vse grdobije, saj mora molčati, čeprav bi mu kdorkoli pulil rep; zato mu boste morali odpustiti »sumljivo« družbo, zlasti še, ker ni njegov izum.

—lj **G. Ivan Dachs, obč. svetovalec je daroval za mestni muzej** dobro ohranjeno listno, ki jo je prejel od ljubljanske mestne občine njegov ded **Jožef Dax**, skalski mojster, ko je bil 22. julija 1808 sprejet med mestne občane. Na listu je med drugimi podpisan tedanji župan Jožef Kokiel (Kokalj). Mestni muzej se g. darovalcu iskreno zahvaljuje in prosi, da bi se tudi drugi spomnili z enakimi in podobnimi darili naše važne institucije.

JUTRI PREMIERA JUBILARNEGA STOTEGA FILMA HARRY PIEL-A
Artisti
DRESURE ŽIVALI
KAKRŠNIH ŠE NISTE VIDELI!
TO BO SENZACIJA
NAD SENZACIJO!!!
„ELITNI KINO MATICA“

—lj **Modernizacija Selenburgove ulice.** Središče mesta dobiva v zadnjem času povsem velemestno lice. V tem pogledu je zlasti napredovala Selenburgova ulica, nekdanja glavna promenada, sedaj pa središčna točka našega trgovskega življenja. K modernizaciji so pripomogle nekatere trgovine, ki so preuredile svoje izložbe, kakor jih najdemo le v največjih metsih. Tako imamo na severu ulice nasproti glavne pošte niz prekrasnih izložb prav do Knafljeve ulice. Tudi južni del ulice ni hotel zaostati. Splošno sliko je močno popestrila prenovljena kavarna »Zvezda«, tik nje pa, kjer je imel dolgo vrsto let Stacul svojo delikatesno trgovino, se je sedaj preselila modna trgovina Lesjak, ki je z velikim okusom preuredila zunanje lice trgovine. Zlasti impozanten je napis, ki odgovarja vsakemu pogledu ameriškim trgovskim načelom.

—lj **Učiteljski zbor mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani je daroval** v počastitev spomina blagopokojne ge. Vlaj, roj. Kalanove Din 300.— (dinarjev tristo) v fond za akcijo »VSE ZA OTROKA«.

—lj **Na I. letošnji produkciji drž. konservatorija** nastopijo gojenci klavirskega oddelka prof. Janka Ravnika in prof. L. M. Škerjanca, iz solopevskega oddelka ge. Wistighausnove in pa godalni orkester, pomnožen s člani Orkestralnega društva Glasbene Matice iz šole prof. Škerjanca. Produkcija prinaša zanimiv, izključno francoski spored.

—lj **Obiščite retrospektivno razstavo akademskega kiparja Franceta Goršeta** na Gosposvetski cesti 13. Kolizej. Razstava je odprta dnevno od 9. do 12. in 2. do 6.

—lj **»Gospodarsko in kulturno društvo Ljubljana — Vič«** priredi v petek, 13. t.m. ob 20. v restavraciji Jeločnik, v Rožni dolini, Cesta V/2 javno gospodarsko predavanje: Komunalna politika mestne občine ljubljanske. Predaval bo občinski svetnik in načelnik finančnega oddelka g. Ivan Tavčar. Vsi Vičani — novi ljubljanski meščani, se vljudno vabijo, da se tega važnega predavanja udeleže. Odbor.

—lj **»Skandal pri Bartlettovih«** (Vzorni soprog) zabavno Hopwoodovo veseloigro ponove v Šentjakobskem gledališču desetič in zadnjič v soboto 14. in nedeljo 15. t. m. ob 20.15. Pikantna veseloigra je dosegla pri vseh predstavah velik uspeh. Sobotna predstava se igra v korist društva Soče in Tabora in je ves dobiček namenjen za zgradbo in opremo doma za brezposelne emigrante. Cenjeno občinstvo vabimo, da napolni z ozirom na dobrodelni namen predstave, dvorano do zadnjega kotička. Predprodaja vstopnic od sobote dalje.

—lj **O škodljivcih sobnih rastlin** bo drevi ob 19. predaval v okrilju podružnice SVD v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi ravnatelj mestnih nasadov g. Anton Lap. Na predavanje pač ne treba opozarjati, saj vendar vsaki prijatelji cvetic delajo največje težave in skrbi razne uši in bolezni njihovih ljubljenk. Seveda bo predavatelj tudi povedal in pokazal, kako te škodljivce uničimo. Vstopnine ni.

—lj **Očala, daljnogledi, barometri, fotoaparati itd. najugodnejši nakup pri Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Ljubljana, Stari trg 9. — Ceniki brezplačno!**

Iz Maribora

— **Propagandni paviljon »Putnika« na novi aveniji kralja Aleksandra** je bil opremljen v soboto z najmodernejšimi svetilnimi napravami, ki omogočajo tudi ponoči razgledovanje bogatega in vedno novega propagandnega materijala. Poleg tega so tam navedeni prihodi in odhodi vseh vlakov, točna vremenska in snežna poročila in mnogo drugega. Naša tujskoprometna Zveza, ki kljub vsem težavam ne štedi truda in sredstev, da dvigne naš tujski promet, zasluži javno priznanje in vsestransko podporo potujočega občinstva. Vsi dohodki iz voznih kart in menjalnic služijo kakor znano izključno pospeševanju tujskega prometa v mariborskem okrožju.

— **Društvo odvetniških in notarskih uradnikov v Mariboru** opozarja svoje članstvo in nameščence sploh, da priredi Medstrokovni odbor organizacij privatnih nameščencev v Mariboru skupno zborovanje v petek dne 13. t. m. ob 20. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice v Mariboru, Sodna ul. 9. Ker pride kot referent iz Ljubljane zavodov direktor g. dr. Vrančič in so na dnevnem redu tudi različna druga perečа vprašanja, udeležite se vsi tega važnega zborovanja.

— **Velikodušen dar.** — Namesto cvetja na grob predice Erne Ilijevičeve je daroval mariborski tovarnar g. Hutter tukajšnji reševalni postaji 500 dinarjev. Posnemajte!

ELITNI KINO MATICA
Telefon 21-24
Samo še danes
ob 4., 7¼ in 9¼ uri največji
JOHANN STRAUSSOV film
VALČEK NA NEVI
Glasbena in umetniška senzacija sezone.
Največje glasbeno delo.
Smeh, šala, petje in zabava.
PREMIERNI KINO

— **Opereta »Bajadera«,** popularno Kalmanovo glasbeno delo bo prihodnja premiera v mariborski glasbeni sezoni. V režiji Antona Harastovića nastopijo Udovičeva, Barbičeva, Gorinškova, Savinova, Starčeva, Sancin, Harastović, Verdonik, Gorinšek, P. Kovič, Rasberger, Košič in drugi.

— **Žrtev posledice.** Včeraj zjutraj so pripeljali v mariborsko bolnico 56-letnega Simona Vertnika iz Polskave, ki je na poledenelih tleh padel in si zlomil levo nogo pod kolenom. Noga je v veliki nevarnosti in jo bodo morali najbrž amputirati.

— **Kovač Geček — divji lovec.** Znani 60-letni kovač Štefan Geček, ki je bil v nedavnem Marcuzzijevem procesu glavna obremenilna priča, je imel te dni smolo. Lovski čuvaj šentlenarškega odvetnika g. dr. Goriška ga je v Zg. Poršiču zasačil, ko je streljal fazane. Pri hišni preiskavi so našli pod njegovo posteljo več ustreljenih fazanov, ki so jih orožniki s puško vred zaplenili. Geček bo imel opraviti s sodiščem.

— **Jezdec ga je podrl.** Na državnem mostu je včeraj podrl na tla hlapec Franc Lepoša, ki je v diru prijezdil s kralja Petra trga, 56-letnega delavca Leopolda Rata. Pri padcu je zadobil poškodbe po vsem telesu.

— **V četrtek zopet »Majdo«.** Kozinovo opereto »Majdo« ponove v četrtek za red A. Delo, ki ga je zrežiral ljubljanski režiser Fordo Delak, je zlasti v muzikalnem pogledu odlično.

Iz Litije

— **Lep uspeh naših sportnikov.** Teka ujedinjenja, ki se je vršil v Ljubljani, se je udeležilo tudi 5 članov našega SK Litije. To je bil prvi nastop naših tekačev na ljubljanskih ulicah. Pa so se naši fantje dobro odrezali. V posameznih skupinah so zasedli Eltrin Jože I. mesto, Jančar Stane II. mesto in Tekalec III. mesto ter so prejeli spominske diplome.

— **Nov most v jevniški okolici.** Lesen mostiček v bližini Slapnice pri Jevnici se je polomil, ko je šel preko njega težak tovorni avto. Neki posestnik iz Jevnice je naročil v Ljubljani tovorni avto strešne opeke za svojo hišo, ki jo gradi na poti iz Jevnice proti Goliŝam. Ko je dospel tovor na leseni mostiček čez potok, pritok reke Save pri Slapnici, se je trhlo mostičevje zrušilo in avto je padel s tovorom vred po bregu. Opeko so izložili in z vozmi prepeljali k stavbi. Pa tudi avto so potegnili s konji iz kotline. Most pa so takoj pričeli popravljati in obnavljati.

— **Pregnani nočni posetniki.** K čevljarskemu mojstru g. Blažku Kumovcu so prišli sredi noči nepovabljeni gostje. S ponarejenim ključem so odprli vežna vrata nato pa so se spravili na delo v delavnici. Odprli so tudi okno delavnice, ki je obrnjena na glavno cesto za Savo. Nekaj pa je moralo priti vmes, da nočni obiskovalci niso prišli na svoj račun. Ali jih je pregnal pes čuvaj, ali pa kdo domačih. Jadrno so jo popihali iz delavnice brez vsakega plena.

MALI OGLASI
Beseda 0.50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din, preklici
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo

PRODAM
Najmanjši znesek 8 Din
Beseda 50 par. davek 3.- Din

TINTNIK iz marmorja in oniksa z uro in pivno vago ugodno prodam. Poizve se od 16 do 18 ure v upravi »Slov. Naroda«. 3442

LEPE JASLICE, trpežne, kompletne ali posamezne kipe, pastirčke, ovčice, hlevčke, vodnjake palme nudi najcenejše Konjedič, Sv. Petra cesta 17, Ljubljana. 3418

RAZNO
Beseda 50 par. davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

POZOR! POHIŠTVO SAVA! Največja izbera vsakovrstnega pohištva — sobnih in kuhinjskih oprav:

Spalnice	od 1600	Din.
omare	375	„
postelje	150	„
kuhinjske oprave	700	„
kuhinjske kredence	400	„
kuhinjske mize	120	„
kuhinjski stoli	50	„
madraci	200	„
žični vložki	90	„
otročje postelje	325	„

dobi se najugodneje na obroke. Vzamemo knjižice in prepis. Mestne hranilnice. Mizarstvo »Sava«, Miklošičeva 6. 92/L

KAVARNA STRITAR vsak večer koncert, salonski orkester pevačice 76/L

50 par ENTLANJE, ažuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbnice, velika zaloga perla à 6.75 Din »Julijanac«, Gosposvetska 12. 98/L

Slovenske plošče
šalive, kupleti, petje z godbo, harmonike itd. že od Din 30.— prodaja
Elektrotor
PASAŽA NEPOTIČNIK

KAPITAL
Beseda 50 par davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

KOMPANJONA z 200.000 Din sprejmem za vinsko trgovino. Denar popolnoma osiguran, strokovno znanje nepotrebno. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Dober zaslužek«. 3452

150.000 dinarjev posojila na prvo mesto nove hiše, vredne 450.000 Din, 10% obresti za dobo 2 leti; posredovalci dobijo 1% nagrade. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda«. 3453

STANOVANJA
Beseda 50 par. davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

LOKAL se takoj odda blizu gl. kolodvora. (Do sedaj proja jajc.) Naslov D. Rovšek, Kodvorska 35/I. 3454

GLASBA
Beseda 50 par davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

KRATEK klavir v najboljšem stanju, poceni naprodaj Slomšice 131 3451

ZNIŽANE CENE
dvokoles, otroških, igračnih, invalidskih vozičkov,
prevoznih tricikljev, motorjev, šivalnih strojev. Ceniki franko.
»TRIBUNA« F. BATJEL, tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovška cesta štev. 4

Narodna tiskarna
LJUBLJANA
KNAFLJEVA 5
IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA TER SE PRIPOROČA
ZA CENJ. NAROČBE

Makulaturni papir
proda
uprava „Slovenskega Naroda“,
Ljubljana, Knaflieva ulica štev. 5

POCENILI SMO VSA OBLAČILA

Hubertus plašč . . . Din 235.—
Hubertus plašč otroški Din 145.—
Trainchcoath impregniran . . . Din 420.—

Veterni suknjič . . . Din 138.—
Windjacke)
Zimski površni suknjič Din 178.—
Ia sportni suknjič . . Din 95.—

Usnjat suknjič . . . Din 420.—
Smučarska obleka . . Din 250.—
Kamgarn obleka po meri . . . . . Din 395.—
Ia sportne srajce . . Din 39.—

Sportni klobuk . . . Din 44.—
Ia pumparice . . Din 95.—
Double suknje in vsakovrstna izbera vseh oblačilnih potrebščin v bogati izberi.

ANTON IN VLADIMIR PRESKER

. . . . . TO SO RES NIZKE CENE!

LJUBLJANA
SV. PETRA CESTA 14.
TELEFON 38-83.

Nova Golieva igra za otroke

„Uboga Ančka“ ni najboljša Golieva igra za deco

Ljubljana, 11. decembra.

Zopet P. Golieva igra za otroke v šestih slikah. To pot po motivu pravljice o Pepelki.

Če bi bil Golia povzel motive iz slovenske narodne pesmi in pravljice zares novo, poezije, romantike, iskrenega socijalnega čustva in pristnega, a okusnega, pedagoško neoporečnega humorja in komike bogato igro za deco, bi mu bila hvaležna mladina z roditelji vred.

»Uboga Ančka« pa je resnično uboga po izvirnosti in poeziji, kar nič nova v figurah in z uporabo vseh možnih teatralnih sredstev vendar stara. Görnerčina znana pompozna, živega dejanja, zares komičnih oseb in romantično zapletajev bogata »Pepelka« se tukaj ponavlja v zelo skromni obliki, ki po učinkovitosti torej zaostaja za nemškim vzorcem. Golia pa ponavlja tudi samega sebe, ker vse te medvede, zajčke in metuljčke nam je predstavil že v prejšnjih svojih igricah za mladino in so vse te osebe s kraljem, kraljevičem in dvorniki šablone brez kosti in krvi, znane že iz neštetih enakih igric ali opernih libretov. Vtisk imamo da je avtor izlahka začel a težko nehaval in zaključil, da je n. pr. z ulogo berača Dobrodejem obtičal in je ni izvedel do kraja ker je pač nanjo pozabil da je gozdna slika povsem nepotrebna, zajčja šola brez zveze z igro, da je Marija v oltarju in zaključna njena pridiga prisiljeno tendenčen izhod iz zadrege itd.

Skratka, »Uboga Ančka«, kritično gledana, ni najboljša Golieva igra za deco; upajmo pa, da bo nekritičnim otroškim očem in ušesom prav ugajala in vbodoče napolnjevala gledališče številneje kakor pri premieri. Saj otrokom bo velezabavna in bo izzivala nedolžen smeh, hkratu pa blagodejno vplivala s svojo etiko.

Golia je naš najplodovitejši mladinski dramatik, ki je pripravil naši mladini s svojimi igrami že nešteto srečnih in veselih ur. Celo preveč in prenaglo je produktiven na tem polju, in nič nenavadnega ni, da se celo največjim dramatskim mojstrom ne posreči vsako delo. Želeli bi, da se lotijo mladinske izvirne dramatike tudi drugi pisatelji in da pridejo do besede naši avtorji z novimi snovmi, idejami in oblikami.

Tudi uprizoritev igre ni bila na višku in bi imeli želja v tem in onem pogledu. Glavno je, da se nam je predstavila gdč. Ančka Levarjeva v novi naslovni ulogi, ki jo je igrala prisrčno, naravno resnično doživljano, a zato lepo učinkovito. Simpatično komiko je razvijal g. Sancin s svojim astrologom Močeradom, izvrstno podaja starca Dobrodeja g. Gregorin, ki se nenadoma izpremeni v mladeniča krasno je deklamirala ga Šaričeva kot Marijin kip in zelo zabaven medved pijanec je bil g. Pianecki. Originalno Tinko, leno ošabnico, ki govori počasi z nizkim altom, je postavila ga. Mira Danilova grotesken star kralj zatikajočega se jezika je g. Levar, a lepa, mlada kraljica gdč. Boltarjeva, žalosten kraljevič, ki ljubi bedno pepelčico, je g. Jan, komičen dvorjanik Balonček g. Lipah, zlobno cepetajoča dvorjanka ga Gabrijelčičeva zabaven brivec g. Daneš, huda mačeha ga. Polonica Juvanova, a jecljajoča ošabnica Tonka ga. Vida Juvanova, nervozno frfrajoča modistka ga Severjeva in končno komična zajklja ga. Rakarjeva. Baletne vložke z deco je naštudirala in tudi sama plesala gdč. Slavčeva. Za inscenacijo je preskrbel g. arh. Franz.

Deca je živahno ploskala, tako upamo, da doseže igra v božičnih praznikih svoj namen.

Fr. G.

Za kidanje snega ni denarja

Nekatere ljubljanske ulice so te dni skoraj neprehodne, a na magistratu niti priložnostnih kreditov ni

Ljubljana, 11. decembra.

Dandanes pojemo vsi pesmico, ki je postala v resnici prava drajna (hvaležni smo pravopiscem za ta točni in krasni izraz). Zato tudi ne sme nikogar presenetiti, da letos nimajo denarja za kidanje snega na našem obubožanem magistratu. Vendar se s tem ne more nihče sprijazniti hočeš nočeš, zlasti še ker so imeli vsa prešnja leta vedno nekaj denarja tudi za sneg, odnosno nezaposlene. Pomisliti moramo, da ne gre le za prepotrebno čiščenje mestnih ulic, temveč tudi za podpiranje nezaposlenih. Nimamo vpogleda v mestne račune in ne moremo reči, kako in za kaj so porabili denar, ki je bil namenjen za kidanje snega po mestnem proračunu tudi za to zimo. Prav tako ne vemo, ali so denar za ta namen v resnici že porabili. Pač pa vemo, da se na mestnem socijalnem uradu oglašajo dan za dnem nezaposleni, ki bi radi kidali sneg in zaslužili nekaj dinarčkov za božič.

Iz lastne skušnje pa tudi vsak ve, da so nekatere naše ulice te dni skoraj neprehodne. Mestni, stalno zaposleni delavci niso kos svoji nalogi. Baje ima cestno nadzorstvo nekakšen predpis, koliko snega mora zapasti (natančno do milimetra), ko sme poklicati na pomoč še izredne delavce in voznike. Zdaj je snega menda nekaj čez predpisano mero, toda uporno se vzdržujejo glasovi da letos sploh ni denarja za kidanje snega. Pomisliti moramo, da bo proračunsko leto trajalo še do aprila in da bomo povsem obtičali v snegu zameteni čez glave, če nam bo nebo v tej zimi količkaj naklonjeno. Nekateri sicer goje skrito upanje, da se bo našel kakšen priložnosten kredit. Pri nas je pač tako, da zelo radi računamo na »priložnostne« kredite pri raznih prilikah, odnosno »priložnostih« (morda so baš zaradi tega priložnostni?). Vsiljuje se vprašanje ali se bomo zanašali na »priložnost« vso zimo.

Na mestnem socijalnem uradu imajo največ dela v primeri z drugimi uradi, čeprav mislimo, da delajo tudi na drugih uradih. Socijalni urad mora imeti zaradi tega še nekakšen podurad, ker ima referent za nezaposlene samo eno sobo in še tista je tesna. Na dvorišču Mestnega doma, imajo zaradi tega še zasilno pisarno. V tistem prostoru je bil baje včasih hlev, kar se kaže še vedno. Tam imajo nezaposleni tudi obednico, kjer se goste z ostanki iz javnih kuhinj. Zdaj prihajajo tja po legitimacije. Brez legitimacije ti dandanes ne verjamejo niti, da si brez dela. V mestnem socijalnem uradu pa dobe legitimacije samo Ljubljančani in oni, ki se lahko izkažejo, da so v Ljubljani nepretrgano vsaj leto dni. Uradnika imata polne roke dela, saj prihajajo nezaposleni po legitimacije v trumah, zato čakajo tudi od časa do časa pred vrati, ker jih je v prostoru že preveč. Tam dobivajo tudi tiskovine za prošnje za podporo in vlagajo prošnje. Prihajajo vpraševat, »ali bo kaj s snegom« Toda s snegom »ni nič«. Še več nezaposlenih se obrača vselej, ko začne snežiti na cestno nadzorstvo kjer jih pa ne smejo najeti, če se ne izkažejo z nakazilom socijalnega urada za delo, četudi bi imeli denar.

Čim bolj se bližajo prazniki, tem več nezaposlenih roma na socijalni urad. Trkati je treba, moledovati — to je pač postal dandanes poklic. Na socijalnem uradu znajo tudi brati levite, zlasti tedaj, ko je huda suša v blagajni, toda vsega tega so nezaposleni vajeni — posebno oni iz zasilnih stanovanjskih kolonij — kakor stari konj biča. Reveži postavljajo zahtevo po podporah na osnovo ki ni baš nelogična: Dajte nam podpore, če ni dela! To se pravi, dajte nam podpore, če nas že nočete poslati na ceste kidat sneg! Na magistratu pa menda mislijo, da bi bilo najbolje, če bi nam nebo naklonilo lokalni vesoljni potop, da bi vsi nezadovoljneži in sitneži utonili v brozgi, če že nočejo umreti od lakote. In zdaj smo že na najboljši poti do te rešitve, saj nam teče brozga v grlo.

Prva Američana v Tibetu

Kakšne vtise je odnesel iz dežele Dalai lame Američan Suydam Cutting

Dočim proučujejo raziskovalci drugih narodov, Angleži, Švedi, Nemci itd. že dolgo glavno mesto Tibeta Lhase so posetili Američani letos prvič to mesto. Suydam Cutting se je napotil v Tibet s svojim asistentom, da bi zbral čim več gradiva za newyorški prirodoslovni muzej in nedavno se je vrnil v Evropo. On in njegov asistent sta bila prva Američana, ki sta posetila glavno mesto Tibeta. Ker stoji Tibet zdaj v ospredju političnih interesov je imel Cutting s svojim spremljevalcem enake težave z dovoljenjem na meji Tibeta kakor Sven Hedin, Filchner in drugi raziskovalci. Načrt ekspedicije v Tibet in v Lhaso je bil pripravljen že leta 1930, toda takrat Cutting ni imel dovoljenja in dobil ga je šele po dolgem dopisovanju z evropskimi velesilami, ki imajo svoje interese v Tibetu, pa tudi z glavnim mestom in s sedežem cerkvenega poglavarja Šigatse.

Po silnih težavah se je pojavila Cuttingova karavana v svetem mestu Šigatši. Toda cerkvenega poglavarja Cutting ni mogel videti, ker se mudi Lama na Kitajskem, kjer pregleduje verske občine lamaistov. Pozneje je dosegla karavana glavno mesto Tibeta. Tudi tu je našel Cutting samo visoke cerkvene dostojanstvenike, ne pa vrhovnega cerkvenega poglavarja tibetske države. Politični in verski poglavar Tibeta Dalai lama, priznan za svetnika, je umrl leta 1933 in se še vedno ni vtelesil, tako da je ostal njegov prestol nezaseden. Panšen lama, čigar sedež je v Šigatsi in ki je zdaj najvišji cerkveni poglavar Tibeta, velja sicer za svetejšega od Dalai lame, nima pa tako velikega vpliva. Cerkveni dostojanstveniki so pravili Cuttingu, da se bo Dalai lama kmalu vtelesil ker so znamenja ugodna. Otrok, ki bo po veri lamaističnih budhistov novo vtelešenje Dalaj lame se mora roditi ob jezeru blizu rojstnega kraja pokojnega Dalai lame. Cutting je pravil, da bi bil rad počakal na ta dogodek, pa se mu je mudilo nazaj.

O znanstvenih uspehih svoje ekspedicije Cuting zaenkrat še molči. Omenil je samo mogočen vtis, ki ga je napravilo nanj glavno mesto Tibeta, posebno Dalai lamova palača, spominjajoča na newyorške nebotičnike. Ostro obsoja Cutting naziranje, da je Tibet necivilizirana dežela umazanih, zanemarjenih koč. Lhasa in Šigatse s svojimi prekrasnimi cerkvenimi stavbami, palačami in samostani pričata o kulturi. V splošnem je pa odnesel Cutting enake vtise in izkušnje kakor drugi obiskovalci. Ves začuden je opazoval, da pijo v Tibetu ljudje čaj z maslom in da mnogoženstvo še ni izumrlo, morda tudi zato ne, ker je žensk v Tibetu mnogo več, nego moških. Za mednarodno gospodarstvo prebivalcem Tibeta ni treba skrbeti. Njihovo edino izvozno blago je volna, uvozno pa čaj, medenina in srebro.

Maskirani samomori

Dragutjar Crowley iz Hartforda v ameriški državi Connecticut je bil že sit nepreganega lova za denarjem in ker je po pravici ljubosumen na svojo lepo mlado vihravo ženo je odšel k notarju in mu izročil zapečateno pismo, v katerem je bilo rečeno »Če umrem tragične smrti, aretirajte mojo ženo«. Potem je prosil dva brezposelna, naj prideta naslednji dan v njegovo trgovino, kjer najdeta velik zaboj, ki naj ga odneseta na kolodvor. Drugo jutro je zlezel Crowley v zaboj, ga znotraj zabil in se zastrupil. Brezposelna sta prišla po zaboj in ker sta že vnaprej dobila bogato plačilo za svoje delo, sta ga odnesla na kolodvor in poslala v San Francisco, kakor jima je bilo naročeno. Tam so našli v zaboju Crowleyevo truplo in posledica je bila, da so njegovo vdovo nemudoma aretirali. Uboga žena bi bila končala na električnem stolu, da ni prišel eden izmed brezposelnih pri čitanju novin na to, da sta bila s tovarišem orodje strašne osvete.

Na podlagi tega primera človeške perfidnosti lahko izrečemo domnevo pri vsaki zagonetni tragediji. Kaj pa če gre za samomor? S tem smo pa stopili na polje psihologije. Maskirane samomore lahko delimo v tri skupine in sicer po nagibih. Prvi nagib je osveta. To pomeni, da hoče samomorilec zvaliti krivdo za svojo smrt na človeka, ki ga je v življenju sovražil. Drugi nagib je čast imena. V tem primeru samomorilec noče, da bi bilo s samomorom omadeževano njegovo ime ali uničen mir njegove družine. V to vrsto samomorov spravlja pariška policija umor sodnega svetnika Princea, kompromitiranega v znani aferi Staviskega. Tretja pobuda je dobičkaželjnost. V takem primeru hoče samomorilec, bodisi da bi imeli od njegove smrti korist njegovi sorodniki, bodisi da se je zavaroval za življenje ali da noče zapustiti svojim dedičem nobenih dolgov ali pa da je prišel v konkurz. V prvo vrsto samomorov spada samomor draguljarja Crowleya.

Po 50 letih iz ječe

Italijanski listi priobčujejo zanimivo poročilo o delavcu, ki je bil leta 1887 kot 24 letni mladenič obsojen zaradi umora svoje žene na dosmrtno ječo. Prepeljali so ga na otoček Piasona v italijanski kazenski koloniji in delal je v rudniku Carrara, kjer lomijo znani marmor. Celih 50 let je živel med kaznenci. Te dni so ga pa izpustili kot 74-letnega sivolasega starca. Kralj ga je pomilostil, ker je bilo njegovo vedenje vseh 50 let vzorno.

Ko so ga z otočka Pianose prepeljali z ladjo v Livorno in je po 50 letih zagledal današnji svet, ni hotel verjeti svojim očem. Sicer pa tudi ni čuda, saj ni poznal nobene pridobitve našega stoletja. Avtomobila in elektrike se je silno bal, o telefonu in letalih pa pitoh ni imel pojma. Tudi sedanjega italijanskega denarja ni spoznal. Najglobji vtis so napravile nanj ženske, o katerih pravi, da so se od leta 1887 najbolj izpremenile. Niso se pa izpremenile samo ženske obleke, temveč tudi ženske same. V starih časih so veljali dolgi ženski lasje za največji kras ženske glave, zdaj pa baš narobe. Ženske se zdaj javno pudrajo in barvajo, zahajajo v kavarno in kina, kade kakor moški, enako kakor moški se udeležujejo politike, skratka ženske so se v zadnjih 50 letih najbolj izpremenile.

Zdravnik morilec

V Angliji imajo te dni najstrašnejšo sodno obravnavo, kar jih pozna angleško sodstvo zadnjih let. Njen žalostni junak je indijski zdravnik dr. Ruxton, obtožen, da je razrezal trupli svoje žene in svoje služkinje, čije okrvavljene ostanke so našli v dolini Moffat. Bilo je letos v začetku oktobra, ko so turisti blizu Lancastera na škotskem našli v dolini Moffat 45 z motvozom prevezanih zavojčkov, v njih pa ostanke človeških trupel. Po policijski preiskavi je prišel zdravniško policijski oddelek do treh zaključkov. Dognal je, da gre za dve ženki trupli, da je morilec dobro poznal človeško anatomijo in izmaličil obraze svojih žrtev, da bi ju ne bilo mogoče spoznati in končno, da je dr. Ruxton iz Indije, praktični zdravnik Lancastru, v istem času pozabil sporočiti policiji, da sta izginili njegova žena in služkinja Rogersonova.

Zdravnika so takoj aretirali in prišel je pred poroto. Njegov zločin leži na dlani, toda po angleških zakonih ne more biti brez neposrednih dokazov nihče obsojen, pa naj govore proti njemu še tako močne indicije. Ker so pa izpovedale vse priče obtežilno za obtoženca, bo dr. Ruxtona kljub temu doletela zaslužena kazen.

VSE JE ODPUŠČENO

Žena ljubčku: Mož mi je brzojavil.

— Kaj ti pa brzojavlja?

— Brzojavka se glasi: Ne vračaj se domov, vse ti je odpuščeno.

— Ali veš, kakšna razlika je med generalno skušnjo in premiero opere?

— Na generalki se ponaljajo komadi, ki gredo slabo, pri premieri pa tisti, ki gredo najbolje.

Moralno ogorčenje

— Veste gospod, če bi imel take otroke kakor jih imate vi, bi tožil svojo ženo za odškodnino.

Lion Feuchtwagner: 103

Žid Süss

Roman

Čisto odkrito in brezobzirno je plenil vojvodske blagajne. Računal si je ogromno provizijo, ter prodajal vojvodi po ogromni ceni dragulje brez vsake vrednosti. Nalagal je nova bremena stokajoči, omedlevajoči deželi in kar je na ta način iztisnil iz nje, je spravljal brez vsakega prikrivanja v svojo blagajno, ne pa v blagajno Karla Aleksandra. Doslej je pritiskal vojvodino stvarno in smotreno, da bi iztisnil iz nje denar, zdaj je pa daril in pritiskal deželo samo zato, ker je pri tem užival. Vse to je počel predrzno, izzivajoče. Jasno je bilo, da noče prikrivati svoje brezobzirnosti, nasprotno, da hoče Karla Aleksandra naravnost opozoriti na nje. Prizadeval si je na vse načine dražiti vojvodo s svojim početjem. Toda vojvoda je molčal.

Židova zunanjost se je bila izpremenila. Njegova drseča, prožna hoja je bila trdnejša, vojaško disciplinirana. Trši in odločnejši je bil tudi njegov izraz, a bogate kostanjeve lase, ki jih prej ni zakrival, je pokrival zdaj skoraj vedno z lasuljo. Bil se je ves postaral in odrevenel. Njegov globoki glas je bil izgubil svojo mehkobo in okretnost. Često je zvenel zdaj osorno in ošabno, zoperno židovsko, kakor so zatrjevali njegovi nasprotniki. Njegove oči so bile živahne in plamteče kakor prej, iz njih je odsevala vedno ista goreča udanost. Včasih se je pa pojavilo v njih nekaj bodečega, zelo strupenega, in ob takih prilikah je le z največjo težavo krotil svoj sovražni mračni ogenj.

Kobila Assjadah je stopala težko pod svojim jezdecem. Ni več nosila ponosnega, plemenitega gospoda, osovraženega, a vendar občudovanega. Nosila je breme pustega tlačana, ki je bil v napotje samemu sebi, sovražnika vseh, osovraženega povsod.

Prirejal je sijajne svečanosti, toda te svečanosti so bile zastrupljene in prinašale so gostom malo radosti. Ob takih prilikah jim je rad govoril čisto odkrito na odru ali kje drugje dobro merjene, žaljive zbadljivke, odkrival je njihove domače in politične težkoče in vedno je znal zelo točno najti kraj, kjer jih je lahko najbolj skeleče ranil.

V občevanju z ženskami je bil zaničljivo, porogljivo galanten. Živela je nekoč žena, motno bela je bila njena polt, v njenih očeh so bile sanje dolgih tisočletij. Če je le izpregovorila, je bil slavčkov glas vranje krakanje, ob njenem glasu Zdaj leži v Frankfurtu, prst nad njo, prst pod njo. Kaj hočejo tu druge? Dihajo, klepetajo, smejejo se in iztegujejo stegna, če izpregovori z njimi prijazno besedo. Da, take so te ženske: ona je pa živela.

Weissensee se je bil zdramil iz svoje zbeganosti in smukal se je okrog Süssa. Nekaj je vrelo v tem groznem, neukrotenem možu, ki je bil drugačen kakor drugi, nekaj je kipelo v njem, nekaj kakor mogočna, čudovita katastrofa. Ta ni bil kakor on. Weissensee, on ni bil mož, ki bi se sključil in molčal. V sladkem pričakovanju je predsednik cerkvenega sveta začutil žveplen smrad eksplozije in samo hrepenenje, da bi to dočakal, je dajalo temu strtemu možu moč za nadaljnje življenje.

Süssova izzivajoča objestnost je pa naraščala. Nastopal je kot edini gospodar v deželi, nobene meje ni poznal.

V tem času se je pripetila tudi prigoda z mladim Mihaelom Koppenhoferjem. Bilo je takole:

Po velikem študijskem potovanju po Flandriji, Franciji in Angliji se je vrnil ta mladenič, nečak profesorja Daniela Johanna Harpprechta, prijatelj Filipa Heinricha von Weissenseea, v švabsko domovino, da bi stopil kot aktuar v službo würtemberškega vojvode. Bil je visoke postave, zagorelega, smelega obraza in izrazitih modrih oči pod temnimi lasmi. Ta 23 letni mladenič je bil podoben bratu Magdalene Sibyle. S svojega potovanja je bil prinesel burne ideje o človeški svobodi in človeški odgovornosti ter divjo mržnjo do despotizma. Vse mlade, pomladno zelene čiste misli o novi lepši državni ureditvi, o pravičnejšem, človeka dostojnejšem družabnem redu so vzbujale v njem prekipevajoče, neugnano navdušenje in malo je manjkalo, da mu to navdušenje ni razgnalo prsi.

Stanoval je pri Harpprechtu. Priletni mož, ki mu je bila umrla žena po nekaj mesecih zakona še zelo mlada, je vzgajal nečaka od mladih nog. Zelo težko je pogrešal mladeniča, ko je bil dve leti v tujini, a zdaj ga je sprejel pod svojo streho s tem večjo ljubeznijo, ki je pa ni nosil na jeziku.

Pod vplivom svojega potovanja je bil Mihael Koppenhofer dvojno ponosen na ustavo svoje domovine, mnogo svobodnejšo nego je bila ustava drugih nemških držav. Znana mu je bila vojvodova vojaška avtokracija, jezuitska avtokracija Würzburžanov in židova gospodarska avtokracija. Toda bilo je nekaj drugega čitati o tem v pismih in brošurah in stati sredi tega videti na lastne oči, vse to drzno zatiranje in očitno zasmehljivo nasilje. Mladenič je videl kupčije z visokimi službami in uradi, norčevanje iz pravičnosti, odiranje ljudstva. Krasno, bogato blagoslovljeno deželo so pustošili in plenili, na tisoče mož so nasilno odvlekli k vojakom, desettisoči so gladovali razcapani, stotisoči so propadali na telesu in na duhu. V požrešnosti in razuzdanosti se je valjal nenasitni dvor, v pestrih uniformah se je drzno šopirilo nasilje, prezirljiva samovolja je strupeno triumfirala nad jasno, plemenito ustavo. V državni upravi se je bila razpasla korupcija. Pravica je bila poteptana, svoboda vsem tako draga, zlata svoboda, je bila postala predmet roganja in cunja, s katero sta si vojvoda in jezuit brisala zadnico.

Pravično, pekoče ogorčenje je navdajalo mladeniča, možato je napenjalo njegova smela zagorela lica, razvnemalo močneje temno modrino njegovih oči. Oh, ta njegova svežost, mlada zgovornost. Oh ta njegov plemeniti gnev in to njegovo ogorčenje! Razjedajoča žalost nad propadanjem domovine je pretresala starega Johana Daniela Harpprechta. Zdaj je polagal ta pošteni, iskreni mož vse svoje upanje na mladeniča in pusti večeri osamljenega starca so ozeleneli in vzcveteli pod vplivom njegove sveže pomladne mladosti.

Urejuje Josip Zupančič. — Za »Narodno tiskarno« Fran Jezeršek. — Za upravo in inseratni del lista Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.